

Bruselj, 5. maj 2026
(OR. en)

8265/26

Medinstitucionalna zadeva:
2025/0222 (COD)

EDUC 115
JEUN 54
SPORT 21
SOC 198
COMPET 439
DIGIT 104
ENV 364
IA 84
CODEC 691
CADREFIN 193
FIN 607

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: Svet

Zadeva: Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa Erasmus+ za obdobje 2028–2034 ter razveljavitvi uredb (EU) 2021/817 in (EU) 2021/888
– *delni splošni pristop*

I. UVOD

1. Komisija je 16. julija 2025 sprejela predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa Erasmus+ za obdobje 2028–2034 ter razveljavitvi uredb (EU) 2021/817 in (EU) 2021/888. Cilj predlagane uredbe je vzpostaviti program, ki bo nasledil program Erasmus+ za obdobje 2021–2027, obenem pa združiti programa Unije Erasmus+ in Evropska solidarnostna enota.

2. Splošni cilj novega programa, kot ga je opredelila Komisija, je prispevati k odporni, konkurenčni in povezani Evropi s spodbujanjem visokokakovostnega vseživljenjskega učenja, izboljšanjem spretnosti in kompetenc za življenje in delo za vsakogar, pri čemer se krepijo vrednote Unije, demokratična in družbena udeležba, solidarnost, socialna vključenost in enake možnosti v EU in zunaj nje. Novi program je napovedan kot ključno orodje za oblikovanje unije spretnosti, razvoj evropskega izobraževalnega prostora ter podpiranje izvajanja evropskega strateškega sodelovanja na področju izobraževanja in usposabljanja, vključno s sektorskimi programi, na katerih temelji to sodelovanje.

II. DELO V DRUGIH INSTITUCIJAH

3. Evropski parlament je za poročevalca za dosje imenoval Bogdana Andrzejca ZDROJEWSKEGA (PPE, PL). Predlog še vedno čaka na odločitev odbora.
4. Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje dal 22. januarja 2026¹. Odbor regij na tej stopnji še ni dal mnenja.

III. DELO V OKVIRU SVETA IN NJEGOVIH PRIPRAVLJALNIH TELES

5. V zvezi s predlogom je potekalo intenzivno delo v času dveh predsedstev. Odbor za izobraževanje je med danskim predsedovanjem o predlogu razpravljal šestkrat (17. julija, 8. septembra, 17. in 18. septembra, 8. in 9. oktobra, 20. oktobra ter 29. oktobra 2025). Pripravljeni sta bili dve kompromisni besedili, 27. novembra 2025 pa je bilo Svetu predloženo poročilo o napredku.
6. Ciprsko predsedstvo je nadaljevalo delo danskega predsedstva. Razprave o tej zadevi so se na podlagi šestih nadaljnjih kompromisnih besedil nadaljevale na sejah Odbora za izobraževanje 12. in 23. januarja, 5. in 6. ter 19. in 20. februarja, 2., 12. in 13. ter 23. in 24. marca ter 1. in 15. aprila. Predsedstvo je, da bi olajšalo pogajanja o ključnih elementih osnutka uredbe, predložilo štiri dokumente za razpravo (enega o zapuščini Evropske solidarnostne enote, dva o upravljanju in četrtega o štipendijah).

¹ SOC/842.

7. Odbor stalnih predstavnikov je 29. aprila 2026 preučil kompromisno besedilo iz dokumenta 8264/26. Predsedstvo je na zahtevo petih delegacij sklenilo, da v člen 2 doda opredelitev zaveznih evropskih univerz (opredelitev 20 v priloženem dopisu). Tako spremenjeno besedilo so lahko podprle vse delegacije, razen ene, ki je ohranila splošni preučitveni pridržek.

IV. GLAVNI ELEMENTI KOMPROMISNEGA BESEDILA PREDSEDSTVA

8. Predsedstvo meni, da kompromisno besedilo iz priloge² vzpostavlja pravo ravnovesje med izraženimi stališči držav članic o prihodnjem programu Erasmus+, pri čemer se je odzvalo na njihove pomisleke in skrbno upoštevalo njihova stališča.
9. Ker je predlagana uredba del svežnja predlogov, povezanih z večletnim finančnim okvirom, so vse določbe v besedilu, ki imajo proračunske posledice ali ustrezajo elementom, ki so del horizontalnih pogajanj o večletnem finančnem okviru, v oklepajih in so zato izključene iz delnega splošnega pristopa, dokler ne bo dosežen nadaljnji napredek v zvezi z večletnim finančnim okvirom. Te določbe, ki so v besedilu navedene med oglatima oklepajema, se nanašajo na uvodni izjavi 36 in 44, trajanje programa iz člena 1 (*Predmet urejanja*), člen 9 (*Proračun*) in člen 16.3 (*Informiranje, komuniciranje in razširjanje informacij*). Ad hoc delovna skupina za večletni finančni okvir (AHWP MFF) je o okvirnih dodelitvah po sektorjih programa razpravljala 24. marca 2026.

² V kompromisnem besedilu iz priloge so spremembe predloga Komisije (dok. 11748/25 – COM(2025) 549 final) podčrtane, črtano besedilo pa je označeno z [...]. Predlogi sprememb za podrazdelitve akta in njihove naslove, kot so navedeni v predlogu Komisije, so dvojno podčrtani.

10. **Ključna vprašanja**, zajeta v kompromisnem besedilu predsedstva, so:

a) **Upravljanje**

Po ponovni vzpostavitvi odbora za program (člen 22a) se je proces krepitev vloge držav članic pri upravljanju prihodnjega programa stalno nadaljeval v odziv na zahtevo večine delegacij, da se spremeni sedanje stanje in optimizirajo postopki, s katerimi se financirajo novi ukrepi. Intenzivne razprave so privedle do razvoja celovitega modela upravljanja, ki je usmerjen na programe dela in okrepljen nadzor držav članic (člen 15 – *Program dela*). Po tem modelu sta predvideni dve različni vrsti programov dela:

- i) „novi akcijski program dela“ za začetno vključitev novih ukrepov v okviru neposrednega upravljanja; vse take ukrepe predlaga Komisija na podlagi vnaprej določenih meril (odstavek 2, točke (a), (b), (c) in (d));
- ii) „redni program dela“, v okviru katerega lahko ukrepi po njihovem začetnem izvajanju še naprej prejemajo financiranje na podlagi ocene Komisije, v kateri je med drugim analizirano, v kolikšni meri taki ukrepi izpolnjujejo cilje programa in merila iz odstavka 2.

Pojem novega ukrepa je opredeljen v členu 2 (opredelitev 15a). Predvidena je tudi „klavzula o nepredložitvi mnenja“ v skladu s členom 5(4), tretji pododstavek, Uredbe (EU) št. 182/2011. Uvodne izjave 46a, 46b in 46c dopolnjujejo sklop določb o upravljanju, katerih cilj je zagotoviti okrepljen nadzor držav članic, predvidljivost in preglednost, hkrati pa ohraniti prožnost.

b) **Zapuščina Evropske solidarnostne enote**

Delegacije so izrazile trdna stališča o tem, da je treba zagotoviti zapuščino pobud Evropske solidarnostne enote v programu Erasmus+ po letu 2027. Dokument predsedstva za razpravo je olajšal razprave s pojasnili o tem, kako so elementi programa Evropske solidarnostne enote vključeni v sedanji osnutek uredbe. Ustrezne spremembe so bile vključene v odstavek 1, točki (b) in (c), člena 4a (*Mladina*), da bi se vključile določbe za ukrepe, ki se trenutno izvajajo v okviru programa Evropske solidarnostne enote. V točki (c) istega člena so navedene prostovoljske dejavnosti „Evropske solidarnostne enote“, vključno s prostovoljstvom v okviru Evropske prostovoljske enote za humanitarno pomoč, s čimer je zapuščina enega od predhodnih programov trdno zasidrana v prihodnji program Erasmus+. Opredelitev 17 v členu 2 ter uvodni izjavi 20 in 48 imajo enak učinek.

c) **Prepoznavnost vseh sektorjev, ki jih zajema program**

Predsedstvo je na podlagi dela, opravljenega v prejšnjem polletju, še naprej obravnavalo zahtevo delegacij po večji prepoznavnosti mladinskega in športnega sektorja. Po vključitvi novih členov 4a (*Mladina*) in 4b (*Šport*) je bil člen 6 (*Sodelovanje med organizacijami in institucijami*) razdeljen na odstavke, namenjene izobraževanju in usposabljanju, mladim ter športu. V členu 7, točka (a) (*Podpora razvoju politik*) je bila izvedena ista reorganizacija, usmerjena na sektorje.

d) **Tretje države, pridružene programu**

Horizontalna tema iz člena 13 (*Tretje države, pridružene programu*) in z njim povezana uvodna izjava 46 sta bili predmet intenzivnih razprav. V odziv na pomisleke držav članic v zvezi z novim konceptom delne pridružitve programu so bila uvedena posebna merila za različne kategorije tretjih držav (odstavek 4, točke (a), (b), (c) in (d) člena 13). Zlasti tretje države, ki so delno pridružene programu, morajo spoštovati vrednote Unije, za vse tretje države, ki ne spadajo na področje uporabe odstavka 1, točka (a), istega člena, pa je bil zahtevan en sam model delne pridružitve programu.

e) **Priložnosti za razvoj talentov in odličnosti**

O novi pobudi, ki jo je Komisija predlagala pod imenom „štipendije Erasmus+ na strateških izobraževalnih področjih“ (člen 5, točka (a)), se je temeljito razpravljalo z več vidikov (proračunski vpliv na program, morebitni dodatni viri financiranja, evropska dodana vrednost, cilj in področje uporabe, zadevne ravni evropskega ogrodja kvalifikacij, upravičenci, geografska uravnoveženost itd.). Pomemben element pogajanj je bil skupni poziv k okrepljenemu nadzoru s strani držav članic in njihovem sodelovanju pri oblikovanju ukrepa. Kompromisno področje, ki ga je opredelilo predsedstvo, vključuje novo poimenovanje ukrepa (*priložnosti za razvoj talentov in odličnosti*), prilagojeno področje uporabe člena 5, točka (a), in posebne določbe o upravljanju (člen 15(3) in (6) ter uvodne izjave 27, 46b in 46d), ki odražajo posebno naravo ukrepa in njegove morebitne pomembne posledice.

Poleg tega:

- večji poudarek je bil namenjen evropskemu izobraževalnemu prostoru (uvodni izjavi 10 in 24, ki dopolnjujeta večjo prepoznavnost med cilji programa iz člena 3); unija spretnosti je v središču vzporedne uvodne izjave 24a;
- v celotnem besedilu so bila v zvezi z vrednotami Unije uvedena bolj poudarjena sklicevanja (uvodne izjave 5, 15, 16, 18, 38a, 46 in člen 13(4));
- predlagana je bila preoblikovana struktura osnutka uredbe, saj je treba zagotoviti boljšo strukturo obeh stebrov („Priložnosti za učenje za vsakogar“ in „Podpora za krepitev zmogljivosti“) ter zagotoviti večjo jasnost glede porazdelitve ukrepov v celotnem besedilu.

V. **ZAKLJUČEK**

Svet za izobraževanje, mladino, kulturo in šport naj se dogovori o splošnem pristopu glede besedila iz priloge k temu dopisu.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o vzpostavitvi programa Erasmus+ za obdobje 2028–2034 ter razveljavitvi uredb
(EU) 2021/817 in (EU) 2021/888**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 165(4), 166(4) in 214(5)
Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij²,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

¹ UL C, str.

² UL C, str.

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Unija mora svoje državljane že od zgodnjega otroštva podpirati in jih opremiti z znanjem, spretnostmi in kompetencami, potrebnimi za uspešno učenje, delo in življenje. Da bi to omogočila, potrebuje visokokakovostne, uspešne, prožne, inovativne in vključujoče sisteme izobraževanja in usposabljanja, ki lahko razvijajo, privabljajo in zadržujejo talente, sledijo hitrosti in obsegu sedanjih družbenih, digitalnih, okoljskih in gospodarskih preobrazb, se odzivajo na demografske izzive ter potrebe družbe in gospodarstva po spretnostih ter premostijo vrzeli v spretnostih, tudi [...] v ključnih sektorjih.
- (2) Unija je skupnost vrednot, ki so zakoreninjene v evropski zgodovini in identiteti ter zapisane v Pogodbi o [...] Evropski uniji (PEU). Razumevanje teh vrednot, vključno s temeljnimi pravicami in demokracijo, je bistvena življenjska veščina in ključ do sodelovanja v politični razpravi in odločanju. Dejavnosti na področju izobraževanja in usposabljanja, mladih in športa pomagajo državljanom pridobiti spretnosti ter kompetence za uspešno, dejavno in smiselno udeležbo v demokratičnem življenju in družbi na splošno ter pomagajo ljudem pri povezovanju na podlagi skupnih vrednot in njihovi zaščiti.
- (3) Unija temelji na solidarnosti, tako med državljani kot med državami članicami. Ta univerzalna vrednota usmerja ukrepe Unije in zagotavlja enotnost, potrebno za reševanje družbenih izzivov, s katerimi so se posamezniki pripravljene spopadati v praksi, zlasti s prostovoljstvom.

- (4) Bistveno je, da imajo vsi ljudje, ne glede na osebno, socialno, ekonomsko, geografsko ali kulturno ozadje, možnost sodelovati v izkušnji mobilnosti v tujini že v zgodnjem obdobju, ko se oblikujejo vrednote in stališča ter so posamezniki najbolj dovzetni za nove izkušnje [...]. Zgodnja izpostavljenost različnim okoljem, kulturam, jezikom in načinom življenja lahko pomaga razbijati stereotipe, spodbujati medkulturno razumevanje ter razvijati zavest o vrednotah spoštovanja, strpnosti in solidarnosti, s čimer prispeva k bolj enotni in [...] povezani Evropi.
- (5) Za oblikovanje vključujočih, povezanih in odpornih družb ter ohranjanje konkurenčnosti Unije je treba vlagati v priložnosti za učenje za vsakogar, ne glede na ozadje in sredstva, v sodelovanje med državami članicami in organizacijami, dejavnimi na tem področju, ter v razvoj inovativnih in z dokazi podprtih politik na področju izobraževanja in usposabljanja, mladine in športa. Tako vlaganje prispeva tudi h krepitvi evropske identitete, vrednot Unije, vključno s temeljnimi pravicami, [...] ter k bolj demokratični Uniji.
- (6) V skladu s strategijo EU za unijo pripravljenosti³ bi bilo treba pripravljenost, odpornost, udeležbo v demokratičnem življenju in državljansko udejstvovanje spodbujati s pristopom od spodaj navzgor ter spodbujati organizacije in institucije, da imajo ključno vlogo pri spodbujanju digitalne in medijske pismenosti, kritičnega razmišljanja, državljanskega udejstvovanja ter učenja o demokraciji in državljanstvu. Ljudje in skupnosti po vsej [...] Uniji [...] bi se morali dejavno vključevati v preprečevanje kriz in biti dovolj pripravljeni, da se nanje odzovejo.

³ Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o evropski strategiji za unijo pripravljenosti (JOIN/2025/130 final).

- (7) Skupna področja ukrepanja in cilji programov Evropska solidarnostna enota in Erasmus+ za obdobje 2021–2027 poudarjajo potencial za okrepljeno sinergijo in regulativno skladnost. Združevanje vseh priložnosti za učno mobilnost, prostovoljstvo, sodelovanje ter aktivno državljanstvo in solidarnost zagotavlja enotno vstopno točko za vse priložnosti, ki jih Unija ponuja mladim in organizacijam, dejavnim na področju mladine, kar omogoča bolj usklajen in učinkovit pristop ter lažji dostop za potencialne udeležence in upravičence.
- (8) Zato je treba vzpostaviti Erasmus+ za obdobje 2028–2034, program Unije za izobraževanje in usposabljanje, [...] mladino ter šport (v nadaljnjem besedilu: program), ki bo nasledil programa Erasmus+⁴ in Evropska solidarnostna enota⁵ za obdobje 2021–2027 in ki zajema ukrepe na področju izobraževanja in usposabljanja, mladine in športa ter vzpostavlja Evropsko prostovoljsko enoto za humanitarno pomoč.
- (9) Izkušnje v hitro spreminjajočem se gospodarskem, socialnem in geopolitičnem okolju so razkrile potrebo po prožnejšem večletnem finančnem okviru in programih za porabo sredstev Unije. V ta namen in v skladu s cilji programa Erasmus+ bi bilo treba pri financiranju ustrezno upoštevati spreminjajoče se potrebe politike in prednostne naloge Unije, kot so opredeljene v ustreznih dokumentih [...] Komisije, [...] Sveta [...] in Evropskega parlamenta [...], hkrati pa zagotoviti zadostno preglednost in predvidljivost za izvrševanje proračuna.

⁴ Uredba (EU) 2021/817 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Erasmus+, programa Unije za izobraževanje in usposabljanje, mladino ter šport (UL L 189, 28.5.2021).

⁵ Uredba (EU) 2021/888 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Evropska solidarnostna enota (UL L 202, 8.6.2021).

- (10) Program bi moral podpirati nadaljnji razvoj evropskega izobraževalnega prostora⁶, izvajanje unije spretnosti⁷ ter splošne strateške okvire za politično sodelovanje Unije na področju izobraževanja in usposabljanja, vključno s programi politike za šolsko izobraževanje, poklicno izobraževanje in usposabljanje, visokošolsko izobraževanje [...] ter učenje odraslih, tudi z izpopolnjevanjem in preusposabljanjem, da se državljanom omogoči razvoj kompetenc in spretnosti v vseh življenjskih obdobjih za uspeh v družbi.
- (11) V skladu s strategijo EU za mlade⁸, evropsko agendo za mladinsko delo⁹ in sporočilom iz leta 2024 o zapuščini evropskega leta mladih 2022¹⁰ bi moral program podpirati smiselno udeležbo mladih in mladinskih organizacij pri odločanju in oblikovanju politik, tudi v okviru mladinskega dialoga EU, vključevanje mladih v vsa področja politik, potrjevanje neformalnega in priložnostnega učenja, visokokakovostno mladinsko delo ter razvoj kompetenc mladinskih delavcev. [...] Program bo še naprej podpiral vse mlade pri udeležbi v učni mobilnosti [...], vključno z mladinskimi izmenjavami, prostovoljstvom [...] ter dejavnostmi participacije mladih in solidarnosti, da bi mlade motivirali in spodbudili k temu, da pridobijo in razvijejo spretnosti in kompetence za življenje in svojo poklicno prihodnost, postanejo aktivni državljani in sodelujejo v gospodarskem, družbenem, kulturnem, demokratičnem in političnem življenju, ter da bi jih povezali z evropskim projektom in prispevali k oblikovanju vključujoče, trajnostne, konkurenčne in odporne Unije.

⁶ Resolucija Sveta o strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju pri uresničevanju evropskega izobraževalnega prostora in širše (2021–2030) (UL C 66, 26.2.2021, str. 1).

⁷ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Unija spretnosti (COM/2025/90 final).

⁸ Resolucija Sveta Evropske unije in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine: strategija Evropske unije za mlade 2019–2027 (UL C 456, ST/14944/2018/INIT, 18.12.2018).

⁹ Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o okviru za vzpostavitev evropske agende za mladinsko delo 2020/C 415/01 (UL C 415, 1.12.2020).

¹⁰ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij o evropskem letu mladih 2022 (COM(2024) 1 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sl/txt/?uri=celex:52024dc0001>).

- (12) Program bi moral podpirati udeležbo v športu in telesni dejavnosti za vsakogar, in sicer v skladu z ustreznim delovnim načrtom Evropske unije za šport [...] ¹¹. Zato se je treba osredotočiti zlasti na šport na osnovni ravni, pri čemer je treba upoštevati pomembno vlogo, ki jo ima šport pri spodbujanju zdravega načina življenja, medosebnih odnosov, udeležbe, socialnega vključevanja in enakosti ter oblikovanju kohezivnih skupnosti.
- (13) Digitalna preobrazba, med drugim hitri razvoj umetne inteligence, spreminja[...] družbo in gospodarstvo ter vse bolj vpliva na vsakdanje življenje, hkrati pa razkriva[...] potrebo po višji stopnji digitalne pripravljenosti in zmogljivosti izobraževanja in usposabljanja ter nujno potrebo [...] po spodbujanju razvoja digitalnih spretnosti [...] vseh, tudi kritičnega mišljenja in medijske pismenosti v Uniji v okviru programa.
- (14) Formalno, neformalno in priložnostno [...] učenje imajo ključno vlogo pri [...] izobraževanju za trajnostni razvoj, ozaveščanju ter razvijanju spretnosti in ključnih kompetenc, potrebnih za spremembo osebnega vedenja. Program bo pomagal opolnomočiti ljudi za delovanje v njihovih skupnostih ter razvijanje potrebnih [...] spretnosti za uspešen [...] zeleni prehod, med drugim v skladu z dogovorom o čisti industriji. Program bi moral spodbujati prakse, ki prispevajo k zmanjšanju njegovega vpliva na okolje.

¹¹ [...]

- (15) Mednarodna razsežnost programa bi morala na podlagi izkušenj s predhodnimi programi ponuditi več priložnosti za učno mobilnost, sodelovanje in dialog o politikah s tretjimi državami, ki niso pridružene programu, da bi med drugim prispevali h konkurenčnosti Unije ter hkrati spodbujali vrednote Unije in zagotavljali zaščito njenih interesov glede gospodarske varnosti. Za povečanje učinka teh dejavnosti je pomembno okrepiti sinergije med programom ter instrumentom Globalna Evropa, [...] strategijo Global Gateway in okviri politik na področju izobraževanja in usposabljanja, mladine in športa.
- (16) Program bi moral države kandidatke in potencialne kandidatke približati njihovem cilju pristopa k Uniji, med drugim s spodbujanjem vrednot Unije. Program bi moral spodbujati stabilnost, partnerstva ter razvoj spretnosti z državami v razširjenem sosedstvu, tudi s krepitvijo vezi s sredozemsko regijo. Program bi moral [...] s sodelovanjem z drugimi državami po vsem svetu pritegniti tudi talente z vsega sveta ter oblikovati partnerstva, zlasti za spodbujanje konkurenčnosti Unije in krepitev njene odpornosti. Program bi moral podpirati države pri posodabljanju njihovih institucij in organizacij ter na splošno pri izboljšanju kakovosti in vključevalnosti na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa prek mednarodnih partnerstev.
- (17) Izvajanje programa bi moralo temeljiti na načelih in vrednotah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in solidarnosti, kot so določeni v členu 2 PEU [...] in navedeni v preambuli Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljnjem besedilu: Listina). Zato je bistveno, da vse strani, vključene v program, spoštujejo ta načela in vrednote. Program bi moral spoštovati tudi načela iz smernic EU za spodbujanje in varstvo otrokovih pravic iz leta 2017 in člena 9 Konvencije ZN o pravicah invalidov [...].

- (18) Program bi moral spodbujati participacijo, zlasti mladih, v demokratičnem življenju Evrope, med drugim s podpiranjem dejavnosti, ki prispevajo k državljski vzgoji, razvijanju spretnosti, potrebnih za državljsko udejstvovanje, ter jim omogočajo, da se udeležujejo v civilni družbi in naučijo, kako v njej participirati, kar povečuje ozaveščenost o vrednotah [...] Unije, vključno s temeljnimi pravicami, olajšuje interakcijo z nosilci odločanja na lokalni, nacionalni in evropski ravni ter prispeva k procesu evropske integracije. Program bi moral podpirati tudi ustvarjanje priložnosti in mehanizmov za smiselno participacijo mladih, vključno z dejavnostmi, ki jih vodijo mladi, ali dejavnostmi s smiselnim vključevanjem mladih, ki jih lahko izvajajo neformalne skupine mladih ali drugi ustrezni deležniki.
- (19) Program bi moral mladim in organizacijam ponuditi dostopne, vključujoče in varne priložnosti za izkazovanje solidarnosti, jim pomagati pri podpori skupnosti in reševanju družbenih izzivov, hkrati pa jim omogočiti pridobivanje dragocenih izkušenj in spretnosti za njihovo osebno rast, aktivno državljanstvo in zaposljivost.
- (20) Program bi moral podpirati prostovoljske dejavnosti v okviru programa Evropska solidarnostna enota, vključno z Evropsko prostovoljsko enoto za humanitarno pomoč. Te dejavnosti so bile v programskem obdobju 2021–2027 zajete v programu Evropska solidarnostna enota. Prostovoljstvo znotraj in zunaj Unije pomeni bogato izkušnjo v okviru neformalnega in priložnostnega učenja, ki mladim omogoča, da pokažejo solidarnost in sodelujejo v dejavnostih, ki prispevajo k reševanju družbenih in humanitarnih izzivov, hkrati pa krepi njihov osebni, družbeno-izobraževalni in profesionalni razvoj, aktivno državljanstvo, državljsko udeležbo in zaposljivost. [...] Po potrebi bi si bilo treba prizadevati za sinergije med prostovoljskimi dejavnostmi v okviru „Evropske solidarnostne enote“ ter ustreznimi nacionalnimi politikami in instrumenti v državah članicah in tretjih državah, pridruženih programu.

- (21) Za krepitev spodbujanja solidarnosti in prepoznavnosti humanitarne pomoči in razvojnega sodelovanja med evropskimi državljani je treba razviti solidarnost držav članic in tretjih držav, pridruženih [...] programu, s tretjimi državami, ki **programu** niso pridružene in so jih prizadele naravne nesreče in nesreče zaradi tveganj, ki jih povzroča človek. Evropska prostovoljska enota za humanitarno pomoč bi morala prispevati k usklajenemu odzivu Unije, ki temelji na potrebah, in se bo izvajala v skladu s pravili in postopki iz te uredbe.
- (22) Mladi, zlasti tisti z manj priložnostmi, bi morali biti še naprej deležni priložnosti za prvo izkušnjo potovanja po Evropi v okviru dejavnosti priložnostnega in neformalnega [...] učenja, katere cilj je krepitev njihovega občutka pripadnosti Uniji in omogočanje odkrivanja njene kulturne in jezikovne raznolikosti.
- (23) Na področju športa bi moral program s priložnostmi za mobilnost in krepitvijo zmogljivosti, vključno s sodelovanjem, spodbujati skupne evropske vrednote, prostovoljstvo ter inovacije in razvoj spretnosti v športu in prek njega. Program bi moral [...] spodbujati dobro upravljanje, varnost in integriteto v športu [...] in športni diplomaciji [...]. Podpirati bi moral tudi organizacije športa na osnovni ravni, s poudarkom na telesnih dejavnostih za vse, ki se izvajajo v zdravstvene, izobraževalne ali socialne namene [...]. Program bi moral [...] ljudem po vsej Evropi ponuditi priložnost za sodelovanje v čezmejnih športnih pobudah, s čimer bi spodbujal osebno rast, kulturno izmenjavo, solidarnost in udejstvovanje v skupnosti.

- (24) Program prinaša ključni prispevek k [...] evropskemu izobraževalnemu prostoru [...], ki je podprt in se izvaja znotraj strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju ter spodbuja kakovost, pravičnost, vključevanje in uspeh za vse. Evropski izobraževalni prostor temelji na celostnem pristopu, ki zajema poučevanje, usposabljanje in učenje v vseh okvirih in na vseh ravneh – formalnih, neformalnih ali priložnostnih ter od vzgoje in varstva predšolskih otrok do izobraževanja odraslih, vključno s poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem ter visokošolskim izobraževanjem.
- (24a) Unija [...] spretnosti prispeva k cilju oblikovanja resničnega skupnega prostora za kakovostno [...] čezmejno izobraževanje, usposabljanje in vseživljenjsko učenje, s čimer želi okrepiti prizadevanja [...] na tem področju. To bi bilo mogoče doseči z zagotavljanjem temeljnih in naprednih spretnosti, omogočanjem ljudem, da redno posodablajo in pridobivajo nove ter v prihodnost usmerjene spretnosti, olajšanjem [...] mobilnosti ljudi s preglednostjo in priznavanjem spretnosti in kvalifikacij ter zaposlovanja v podjetjih po vsej [...]Uniji ter privabljanjem, razvojem in zadržanjem vrhunskih talentov v Evropi [...].
- (25) Pomembno je spodbujati in razširjati dostop do učenja, poučevanja in raziskovanja o [...]Uniji, vrednotah in državljanstvu. Krepitev evropskega občutka pripadnosti in zavezanosti je še posebej pomembna glede na izzive, s katerimi se danes sooča Unija. Program bi moral še naprej prispevati k učenju o temah evropskega povezovanja, vključno s prihodnjimi izzivi in priložnostmi za Unijo, da bi spodbujali razprave o teh temah in razvoj odličnosti v študijah evropskega povezovanja, tudi z ukrepi Jean Monnet.

- (26) Učenje jezikov prispeva k vzajemnemu razumevanju med ljudmi in kulturami [...] ter h kulturni raznolikosti in spodbuja mobilnost v Uniji in zunaj nje, saj so jezikovne kompetence bistvene življenjske in zaposlitvene spretnosti. Zato bi moral program okrepiti učenje jezikov, vključno z nacionalnimi znakovnimi jeziki, kadar je to ustrezno. Za zagotovitev širokega in vključujočega dostopa do programa je pomembno, da je večjezičnost eno od ključnih načel pri izvajanju programa.
- (27) Evropa se sooča z vse večjim izzivom pri obravnavanju potreb po spretnostih na trgu dela, tudi v sektorjih, kjer je visok primanjkljaj, ter pri zadovoljevanju povpraševanja po usposobljenih talentih v strateških [...] sektorjih, kot so med drugim [...] čiste in krožne tehnologije, promet, energija, odpornost v zvezi z vodo, kmetijstvo, zdravstvo, digitalne tehnologije, letalska in vesoljska industrija ter obramba. [...] V skladu z unijo [...] spretnosti bi moral program [...] podpirati [...] študente [...] Unije pri študiju v [...] strateških sektorjih z evropsko dodano vrednost. To bi lahko vključevalo ukrepe za [...] zadržanje vrhunskih talentov [...] v Evropi z zagotavljanjem priložnosti za študij v skupnih študijskih programih na ravneh 5, 6 in 7 evropskega ogrodja kvalifikacij v visokošolskem izobraževanju ter po potrebi v poklicnem izobraževanju in usposabljanju. Taki ukrepi bi morali olajšati udeležbo učečih se iz različnih okolij, zlasti tistih z manj priložnostmi, ob upoštevanju geografske uravnoteženosti. Njihovo izvajanje bi moralo ostati dovolj prožno, da bi se lahko odzivalo na spreminjajoče se prednostne naloge politike in potrebe trga dela. Priložnosti za razvoj talentov in odličnosti ne bi smele spremeniti osrednje osredotočenosti programa na učno mobilnost ali nesorazmerno vplivati na financiranje drugih ukrepov programa. Podpora takim priložnostim bi se lahko zagotavljala s sinergijami z drugimi instrumenti, kot je Evropski sklad za konkurenčnost, ter s spodbujanjem sodelovanja podjetij, industrije in drugih ustreznih deležnikov. Poleg razvoja in ohranjanja domačih talentov je pomembno, da se v Unijo privabijo nadarjeni posamezniki, tako da se ponudijo [...] priložnosti, kot so štipendije Erasmus Mundus. [...]

- (28) Sodelovanje omogoča izmenjavo praks in krepitev zmogljivosti ter tako vodi do boljših rezultatov in uspešnosti ter do večje učinkovitosti z združevanjem virov in znanja. Program bi zato moral podpirati ukrepe za krepitev zmogljivosti, ki izboljšujejo sodelovanje na različnih ravneh med institucijami in organizacijami, dejavnimi na področju izobraževanja in usposabljanja, mladine in športa. S tem se priznava temeljna vloga institucij in organizacij pri zagotavljanju znanj, spretnosti in kompetenc, ki jih posamezniki potrebujejo v spreminjajočem se svetu, ter pomaga institucijam in organizacijam, ki so dejavne na tem področju, da ustrezno izkoristijo njihov potencial za inovativnost, ustvarjalnost in podjetnost, zlasti v digitalnem gospodarstvu.
- (29) Program bi moral podpirati dolgoročno strateško transnacionalno sodelovanje na institucionalni ravni za krepitev odličnosti, konkurenčnosti in privlačnosti ter ustvarjanje trajnostne in sistemske preobrazbe organizacij in institucij na področju izobraževanja in usposabljanja, mladine in športa v skladu [...] [...] s prednostnimi nalogami [...] Unije. To sodelovanje bo vključevalo pobude, ki [...] delujejo [...] kot testno okolje za inovativne instrumente izobraževanja, usposabljanja in razvoja spretnosti ter podpirajo sodelovanje s podjetji, [...] industrijo in drugimi ustreznimi deležniki. Program bi moral še naprej podpirati delo ustanov za izobraževanje in usposabljanje ter držav članic pri odpravljanju preostalih ovir za transnacionalno sodelovanje in povečevanju ponudbe skupnih transnacionalnih študijskih programov, s čimer bi prispeval k morebitni skupni evropski diplomi¹².

¹² Resolucija Sveta o znaku skupne evropske diplome in nadaljnjih korakih v smeri morebitne skupne evropske diplome: krepitev konkurenčnosti Evrope in privlačnosti evropskega visokošolskega izobraževanja (UL C, C/2025/2939, 22.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2939/oj>).

- (30) Program bi moral trajno podpirati temeljno izobraževalno poslanstvo zavezništev evropskih univerz, da se omogoči učinkovitejše doseganje systemskega učinka z dolgoročnimi ukrepi na ravni Unije, zlasti za krepitev odličnosti, zmanjšanje razdrobljenosti ter povečanje privlačnosti in vključevalnosti [...] visokošolskih sistemov po vsej Uniji, pa tudi za razvoj inovativnih instrumentov za povečanje kakovosti učenja in poučevanja [...]. Navedena osrednja naloga, zasidrana v skupni viziji ter podprta z ureditvami skupnega upravljanja in skupnimi viri, bi morala zajemati razvoj v prihodnost usmerjenih spretnosti in kompetenc [...], tudi [...] za sektorje, ki so že opredeljeni v uniji spretnosti, in sicer z ustreznimi študijskimi programi, ki bodo kos izzivom prihodnosti [...], pedagoškimi inovacijami, skupnimi diplomami, vseživljenjskim učenjem, mikrodokazili, da bi negovali in privabljali talente ter olajšali transnacionalno sodelovanje v izobraževanju, tudi s podjetji, [...] industrijo in drugimi ustreznimi deležniki. Treba bi bilo podpirati vse razsežnosti zavezništev, tudi raziskave in inovacije ter njihov prispevek h konkurenčnosti Unije, in sicer s sinergijami z drugimi instrumenti, kot sta Evropski sklad za konkurenčnost in Obzorje Evropa.
- (30a) Program bi moral podpirati centre poklicne odličnosti, ki temeljijo na partnerstvih na transnacionalni, nacionalni, regionalni in lokalni ravni, da se podprejo visokokakovostni in inovativni sistemi poklicnega izobraževanja in usposabljanja, namenjeni razvoju spretnosti in priložnosti za poklicni in osebni razvoj v skladu s potrebami trga dela, s čimer bi prispeval k dinamičnemu, odpornemu in vključujočemu gospodarstvu in družbi. Nadaljnja podpora bi se lahko zagotovila s sinergijami z drugimi instrumenti, kot so Evropski sklad za konkurenčnost ter načrti za nacionalna in regionalna partnerstva.

- (31) Program bi moral v skladu z ustreznimi okviri in orodji Unije prispevati k razvoju spretnosti [...], vključno z [...] vzpostavitvijo [...] morebitnega programa podpore za temeljne spretnosti ter k spodbujanju zagotavljanja kakovosti, preglednosti, priznavanja spretnosti, kompetenc in kvalifikacij (tudi visokošolskih kvalifikacij in kvalifikacij višjega sekundarnega izobraževanja in usposabljanja, ki omogočajo dostop do visokošolskega izobraževanja¹³), in njihove digitalizacije [...] pa tudi potrjevanja neformalnega in priložnostnega učenja, upravljanja ter usmerjanja spretnosti. V zvezi s tem bi moral program zagotoviti tudi podporo kontaktnim točkam in mrežam na nacionalni in evropski ravni, ki omogočajo vseevropske in širše izmenjave ter razvoj prožnih učnih poti med različnimi področji izobraževanja in usposabljanja ter mladine, pa tudi med formalnimi in neformalnimi okviri, tudi s podporo ekosistemom mikrodokazil.
- (32) Uporabnikom prijazne spletne platforme in orodja za virtualno sodelovanje imajo lahko pomembno vlogo pri podpiranju izvajanja politik na področju izobraževanja in usposabljanja, [...] mladine in športa v Evropi in drugod. Za širšo uporabo virtualnih sodelovalnih dejavnosti bi moral program podpreti bolj sistematično in usklajeno uporabo spletnih platform. Prav tako bi moral olajšati in podpirati procese mobilnosti z digitalizacijo.

¹³ Priporočilo Sveta z dne 26. novembra 2018 o spodbujanju avtomatičnega vzajemnega priznavanja visokošolskih diplom in spričeval višjega sekundarnega izobraževanja ter izidov iz učnih obdobj v tujini (UL C 444, 10.12.2018, str. 1).

- (33) Program bi moral biti zasnovan tako, da bi spodbujal vključevanje, raznolikost, solidarnost in enake možnosti, kar vključuje tudi enakost spolov in nediskriminacijo, in sicer z razširitvijo dostopa do mobilnosti, prostovoljstva in učenja po vsej Uniji in zunaj nje, s čimer bi vsem ljudem omogočil, da v celoti izkoristijo preobrazbeno izkušnjo.
- (34) Program bi moral zagotoviti sklop ukrepov za olajšanje in povečanje dostopa za osebe z manj priložnostmi, da bi se odpravile ovire, ki bi lahko preprečile tak dostop, vključno s finančnimi, ter služiti kot podlaga za nadaljnje smernice za izvajanje. Ti ukrepi lahko med drugim vključujejo ciljno usmerjeno finančno podporo, dostopne oblike učenja, omogočanje lažjega dostopa do stanovanj [...] v povezavi z dejavnostmi programa, pripravljalne dejavnosti in podporo za udeležence z manj priložnostmi pred njihovo udeležbo v programih, med njo in po njej, uporabniku prijazne in dostopne dokumente, ki so na voljo v različnih jezikih, podporne dejavnosti za osebe, ki se ukvarja posebej z vključevanjem in raznolikostjo v organizacijah, ter dejavnosti ozaveščanja med potencialnimi udeleženci z manj priložnostmi, tudi na podeželskih in oddaljenih območjih. Poleg tega bi moral program omogočati, da se v postopku dodelitve nepovratnih sredstev da prednost kakovostnim projektom, ki dejavno obravnavajo vključevanje in udeležbo udeležencev z manj priložnostmi.
- (35) Da bi bil program dostopnejši za nove organizacije, [...] male organizacije in organizacije z [...] manjšo upravno zmogljivostjo ter bolj obvladljiv za upravičence, bi bilo treba v okviru programa okrepiti ukrepe za poenostavitev postopkov v vseh fazah.

- (36) [Ta uredba določa okvirna finančna sredstva za program. Za namene te uredbe se tekoče cene izračunajo z uporabo fiksnega deflatorja v višini 2 %.]
- (37) Glede na raznolikost področij, ki jih zajema program, je treba ohraniti ambicijo, da področje mladine in športa pomembno prispeva k ciljem programa in doseže njegove ciljne skupine.
- (38) Za ta program se uporablja Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁴. Ta določa pravila o oblikovanju in izvrševanju splošnega proračuna Unije, vključno s pravili o nepovratnih sredstvih, nagradah, nefinančnih donacijah, javnem naročanju, posrednem upravljanju, finančni pomoči, finančnih instrumentih, proračunskih jamstvih in zaščiti finančnih interesov Unije.
- (38a) Na podlagi člena 6(2) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 se proračun oblikuje in izvršuje v skladu z določbami Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092. Poleg tega morajo države članice in Komisija v skladu s členom 6(3) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 pri izvrševanju proračuna zagotoviti skladnost z Listino v skladu s členom 51 Listine in spoštovati vrednote Unije iz člena 2 PEU, ki so pomembne za izvrševanje proračuna.

¹⁴ Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (UL L, 2024/2509, 26.9.2024).

(39) V skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509, Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁵, Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95¹⁶, Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96¹⁷ in Uredbo Sveta (EU) 2017/1939¹⁸ je treba finančne interese Unije zaščititi s sorazmernimi ukrepi, vključno s preprečevanjem, odkrivanjem, odpravljanjem in preiskovanjem nepravilnosti in goljufij, izterjavo izgubljenih, nepravilno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi naložitvijo upravnih sankcij. Natančneje, Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) lahko v skladu z Uredbama (EU, Euratom) št. 883/2013 in (Euratom, ES) št. 2185/96 izvaja preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je prišlo do goljufije, korupcije ali drugih nezakonitih ravnanj, ki škodijo finančnim interesom Unije. V skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 lahko Evropsko javno tožilstvo (EJT) preiskuje in preganja goljufije ter druga nezakonita ravnanja, ki škodijo finančnim interesom Unije, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁹. V skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509 mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, podeliti potrebne pravice in dostop Komisiji, OLAF, EJT in Evropskemu računskemu sodišču ter zagotoviti, da vse tretje strani, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije, podelijo enakovredne pravice.

¹⁵ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1 [...]).

¹⁶ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1).

¹⁷ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

¹⁸ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1).

¹⁹ Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).

- (40) Za poenostavitev zahtev za upravičence bi bilo treba čim bolj uporabljati poenostavljene možnosti obračunavanja stroškov v obliki pavšalnih zneskov, stroškov na enoto in pavšalnih stopenj. Pri poenostavljenih možnostih obračunavanja stroškov za podporo učni mobilnosti v okviru programa bi se morali upoštevati življenjski stroški in stroški bivanja v državi gostiteljici. V skladu z nacionalnim pravom bi bilo treba države članice spodbujati, da ta sredstva oprostijo vseh davkov in socialnih prispevkov; nepovratna sredstva, ki jih javni ali zasebni pravni subjekti dodelijo posameznikom, bi morala biti obravnavana na enak način.
- (41) Primerno je zagotoviti, da se programa za obdobje 2021–2027 pravilno zaključita, zlasti glede nadaljevanja večletnih ureditev za njuno upravljanje, kot je financiranje tehnične in upravne pomoči. Tehnična in upravna pomoč bi morala od 1. januarja 2028 po potrebi zagotoviti upravljanje ukrepov, ki v okviru programov za obdobje 2021–2027 niso bili dokončani do 31. decembra 2027.
- (42) V skladu s členom 349 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) bi moral program upoštevati poseben položaj najbolj oddaljenih regij, navedenih v tem členu [...]. [...] Sprejeti bi bilo treba ukrepe za olajšanje njihove udeležbe v programu pri vseh ukrepih, tudi po potrebi s finančno podporo za učno mobilnost ali prostovoljstvo. Spodbujati bi bilo treba mobilnost in sodelovanje med ljudmi in organizacijami iz teh regij in tretjih držav, zlasti sosednjih. Take ukrepe bi bilo treba spremljati in redno ocenjevati.

- (43) Na podlagi člena 85(1) Sklepa Sveta (EU) 2021/1764²⁰ so fizične osebe in ustrezni subjekti s sedežem v čezmorskih državah in ozemljih upravičeni do financiranja v okviru programa v skladu s pravili in cilji programa ter [...] morebitnimi ureditvami, ki se uporabljajo v državi članici, s katero je zadevna čezmorska država ali ozemlje povezano.
- (44) [Program naj bi se izvajal v skladu z Uredbo (EU) [XXX]* Evropskega parlamenta in Sveta [uredba o okviru smotrnosti], ki določa pravila glede okvira za spremljanje odhodkov in smotrnosti proračuna, vključno s pravili za zagotovitev enotne uporabe načela, da se ne škoduje bistveno, iz člena 33(2), točka (d), Uredbe (EU) 2024/2509 in načela enakosti spolov iz člena 33(2), točka (f), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, pravili za spremljanje smotrnosti programov in dejavnosti Unije ter za poročanje o njej, pravili za vzpostavitev portala Unije za financiranje, pravili za ocenjevanje programov ter drugimi horizontalnimi določbami, ki se uporabljajo za vse programe Unije, kot so določbe o informiranju, komuniciranju in prepoznavnosti.]
- (45) Da bi optimizirali dodano vrednost, povečali obseg in učinek naložb, bi si bilo treba prizadevati zlasti za sinergije med programom in drugimi instrumenti financiranja Unije, med drugim z omogočitvenimi mehanizmi, kot so poenostavljeni postopki. Program bi si moral prizadevati tudi za sinergije, ki krepijo sodelovanje med izobraževanjem in zasebnim sektorjem.

²⁰ Sklep Sveta (EU) 2021/1764 z dne 5. oktobra 2021 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji, vključno z odnosi med Evropsko unijo na eni strani ter Grenlandijo in Kraljevino Dansko na drugi strani (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj, vključno z Grenlandijo) (UL L 355, 7.10.2021, str. 6 [...]).

(46) Program bi moral biti odprt za sodelovanje tretjih držav, kadar je to v interesu Unije. V tem obsegu lahko Unija omogoči polno [...] ali delno pridružitve tretjih držav programu in sestavnim ukrepom programa, kadar so s temi državami sklenjeni ustrezni mednarodni sporazumi in v skladu s pogoji, ki so v njih določeni. Med tretje države bi morala biti vključena tudi kategorija evropskih mikrodržav (Kneževina Andora, Kneževina Monako, Republika San Marino in Vatikanska mestna država). Pri pridružitvi programu bi bilo treba zagotoviti pravično ravnovesje med prispevki in koristmi tretje države ter zaščito finančnih in varnostnih interesov Unije. Pri odločanju glede sodelovanja tretjih držav in načinov takega sodelovanja je treba upoštevati ustrezne pristojnosti Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije v skladu s členom 218 PDEU. Tretje države, ki so sodelovale v katerem koli od predhodnih programov v skladu z Uredbo (EU) 2021/817²¹, (EU) 2021/888²², (EU) št. 1288/2013²³ ali (EU) 2018/1475²⁴ Evropskega parlamenta in Sveta in v katerem koli od zadevnih programskih obdobjih ustanovile nacionalno agencijo, ne bi smele biti upoštevane za delno pridružitve programu. Za druge kategorije tretjih držav bi bilo treba delno pridružitve uporabiti kot korak k polni pridružitvi ali pa o delni pridružitvi razmisliti, kadar polna pridružitve ne bi bila mogoča in bi bila taka delna pridružitve v interesu Unije. V obeh primerih bi bilo treba v vseh sporazumih, ki omogočajo delno pridružitve, uporabiti vnaprej določen enoten sveženj prispevkov in koristi. Bistveno je, da tretje države, ki sodelujejo v programu, spoštujejo vrednote Unije iz člena 2 PEU. Pravni subjekti iz [...] tretjih držav, ki niso pridružene programu [...], bi morali imeti možnost sodelovanja pri določenih ukrepih programa, kot so opredeljeni v programih dela in razpisih za zbiranje predlogov, ki jih objavi

²¹ Uredba (EU) 2021/817 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Erasmus+, programa Unije za izobraževanje in usposabljanje, mladino ter šport, ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1288/2013 (UL L 189, 28.5.2021, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/817/oj>).

²² Uredba (EU) 2021/888 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o vzpostavitvi programa Evropska solidarnostna enota ter razveljavitvi uredb (EU) 2018/1475 in (EU) št. 375/2014 (UL L 202, 8.6.2021, str. 32, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/888/oj>).

²³ Uredba (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o uvedbi programa „Erasmus+“, program Unije za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport, ter o razveljavitvi sklepov št. 1719/2006/ES, št. 1720/2006/ES in št. 1298/2008/ES (UL L 347, 20.12.2013, str. 50, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1288/oj>).

²⁴ Uredba (EU) 2018/1475 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. oktobra 2018 o določitvi pravnega okvira evropske solidarnostne enote ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1288/2013, Uredbe (EU) št. 1293/2013 in Sklepa št. 1313/2013/EU (UL L 250, 4.10.2018, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1475/oj>).

Komisija, če njihovo sodelovanje prispeva k doseganju[...] ciljev programa in je bistveno za izvajanje ukrepa.

- (46a) Zaradi večje predvidljivosti in preglednosti bi bilo treba ukrepe v okviru neposrednega upravljanja, ki so uvedeni prvič in se predhodno niso izvajali v okviru programa dela na podlagi te uredbe, jasno opredeliti kot nove ukrepe. V prvem letu izvajanja te uredbe bi bilo treba nove ukrepe šteti za ukrepe, ki se niso izvajali v okviru programa dela na podlagi Uredbe (EU) 2021/817 ali (EU) 2021/888.
- (46b) Ukrep bi bilo treba šteti za nov, kadar uvaja ločeno intervencijsko logiko, kar je razvidno zlasti iz novega cilja in področja uporabe, nove primarne ciljne skupine, bistveno drugačnega izvedbenega mehanizma in/ali ločene in opredeljive dodelitve proračunskih sredstev v programu dela. Prilagoditve, kot so spremembe imena že obstoječega ukrepa, letne proračunske prilagoditve, spremembe časovnega razporeda ali trajanja, tehnične posodobitve meril ali pogojev za dodelitev sredstev, geografske razširitve ali uvedba dopolnilnih načinov izvajanja, se ne bi smele šteti za nove ukrepe pod pogojem, da take spremembe ne posegajo v splošne cilje in intervencijsko logiko že obstoječega ukrepa. Priložnosti za razvoj talentov in odličnosti bi bilo treba obravnavati kot nov ukrep, ne glede na to, da so povezane s projektom eksperimentiranja z evropskimi politikami v okviru programa Erasmus+ za obdobje 2021–2027.
- (46c) Za nadaljnjo prožnost programa bi morala Unija ohraniti možnost uvedbe novih ukrepov za pravočasen odziv na izjemne okoliščine, hkrati pa zagotoviti pravno varnost in učinkovito izvajanje programa v skladu z njegovimi cilji. Uvedba takih ukrepov je odvisna od sprejetja ločenih programov dela s strani Komisije.

- (46d) Glede na njihovo zelo inovativno naravo in morebitne znatne posledice za proračun programa bi morala Komisija priložnosti za razvoj talentov in odličnosti razviti v tesnem sodelovanju z odborom za program. Komisija bi morala rezultate ocene v zvezi s priložnostmi za razvoj talentov in odličnosti predstaviti tudi Svetu, preden se vključijo v redni program dela. Komisija bi morala upoštevati stališča, izražena v Svetu.
- (47) Na lokalni in nacionalni ravni ter na ravni Unije bi bilo treba zagotoviti ustrezno in vključujoče ozaveščanje ter obveščanje o priložnostih, ki jih podpira program, in pri tem upoštevati glavne ciljne skupine programa, po potrebi pa tudi raznovrstne druge ciljne skupine. Poleg tega bi morali Komisija in izvajalski organi olajšati izmenjavo dobrih praks in projektnih rezultatov ter pridobiti povratne informacije o programu.
- (48) Program bi moral izkoristiti potencial nekdanjih udeležencev programa Erasmus+ in programa Evropska solidarnostna enota ter podpreti povezane dejavnosti tako, da bi jih spodbujal k promoviranju programa.
- (49) Sprejeti bi bilo treba ukrepe za racionalizacijo upravljanja programa in doseganje ekonomije obsega, po potrebi tudi s [...] konsolidacijo prispevkov programa znotraj enega samega sporazuma o prispevku na nacionalno agencijo.

- (49a) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta²⁵.
- (49b) V zvezi z razlago povezanih pravnih aktov Unije je primerno, da se prostovoljske aktivnosti „Evropske solidarnostne enote“, ki se podpirajo na podlagi te uredbe, ali prostovoljske aktivnosti, ki se še naprej podpirajo na podlagi Uredbe (EU) 2021/888, štejejo za enakovredne prostovoljstvu v okviru evropske prostovoljske službe.
- (50) Uredbi (EU) 2021/817²⁶ in (EU) 2021/888²⁷ bi bilo treba razveljaviti z učinkom od 1. januarja 2028.
- (51) Da bi se zagotovila kontinuiteta pri zagotavljanju podpore na zadevnem področju politike in omogočilo, da se izvajanje začne z začetkom večletnega finančnega okvira za obdobje 2028–2034, bi morala ta uredba začeti veljati in se uporabljati od 1. januarja 2028 [...] –

²⁵ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

²⁶ [...]

²⁷ [...]

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

[...] **NASLOV I**

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

Ta uredba vzpostavlja Erasmus+, program Unije za izobraževanje in usposabljanje [...], mladino ter šport (v nadaljnjem besedilu: program), in Evropsko prostovoljsko enoto za humanitarno pomoč ter določa cilje programa, njegov proračun [za obdobje 2028–2034], oblike financiranja Unije ter pravila za zagotavljanje takega financiranja. [...]

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

[...]

[...]

(2a) „izobraževanje odraslih“ pomeni vsako obliko formalnega, neformalnega ali priložnostnega učenja za odrasle;

- (3) „šport na osnovni ravni“ pomeni vse športne ali [...] telesne dejavnosti, ki jih ljudje vseh starosti izvajajo redno na neprofesionalni ravni, predvsem lokalni, zaradi zdravja ali v izobraževalne ali socialne namene;
- (4) „visokošolska ustanova“ pomeni ustanovo, ki v skladu z [...] nacionalnim [...] ali [...] po potrebi regionalnim pravom ali prakso omogoča pridobitev [...] priznanih diplom ali drugih priznanih kvalifikacij na terciarni ravni, ne glede na to, kako se taka ustanova imenuje, ali drugo primerljivo ustanovo na terciarni ravni, ki jo nacionalni [...] ali regionalni organi štejejo [...] za upravičeno do sodelovanja v programu na njihovih ozemljih;
- (5) „visokošolski študent“ pomeni osebo, vpisano na visokošolsko ustanovo, tudi v kratki cikel, dodiplomsko, magistrsko ali doktorsko stopnjo ali enakovredno stopnjo; ali osebo, ki je nedavno [...] zaključila študij na taki ustanovi;
- (6) „Evropska prostovoljska enota za humanitarno pomoč“ se nanaša na prostovoljske dejavnosti, ki podpirajo operacije dolgoročne humanitarne pomoči in razvojnega sodelovanja v obdobju po krizi v tretjih državah, ki niso pridružene programu, so namenjene zagotavljanju pomoči na podlagi potreb za preprečevanje in lajšanje človeškega trpljenja ter ohranjanje trajnega človeškega dostojanstva v primeru kriz, in vključujejo ukrepe, ki so namenjeni krepitvi pripravljenosti na nesreče in zmanjševanju tveganja nesreč, povezovanju pomoči, obnove in razvoja ter prispevanju h krepitvi odpornosti in zmogljivosti ranljivih skupnosti ali skupnosti, ki so jih prizadele nesreče, za spopadanje s krizami ter okrevanje po njih;

- (7) „priložnostno učenje“ pomeni učenje, ki je posledica vsakodnevnih dejavnosti in izkušenj ter ni organizirano ali strukturirano v smislu ciljev, časa ali podpore pri učenju; z vidika učenca je to učenje lahko nenamerno;
- (8) „skupni študijski program“ pomeni [...] integriran izobraževalni program, ki ga skupaj koordinirajo in ponujajo različne visokošolske ustanove iz dveh ali več držav in ki vodi do podelitve [...] dvojne/večkratne diplome ali skupne diplome;
- (9) „vseživljenjsko učenje“ pomeni učenje v vseh oblikah, in sicer formalno, neformalno ali priložnostno, ki poteka v vseh življenjskih obdobjih in katerega posledica je izboljšanje ali posodobitev znanja, spretnosti, kompetenc in odnosov, med drugim prek mikrodokazil ali udeležbe v družbi z osebnega, državljanskega, kulturnega, socialnega ali zaposlitvenega vidika, kar zajema tudi svetovanje in usmerjanje; vključuje vzgojo in varstvo predšolskih otrok, splošno izobraževanje, poklicno izobraževanje in usposabljanje, visokošolsko izobraževanje, izobraževanje [...] odraslih, mladinsko delo, šport in druga učna okolja zunaj formalnega izobraževanja in usposabljanja ter običajno spodbuja medsektorsko sodelovanje in prožnejše učne poti;

- (10) „učna mobilnost“ pomeni fizično selitev v državo, ki ni država prebivališča, zaradi študija, usposabljanja, poučevanja ali neformalnega oziroma priložnostnega učenja, po možnosti vključno z virtualnimi komponentami;
- (10a) „pravni subjekt“ pomeni fizično ali pravno osebo, ustanovljeno in priznano kot tako v skladu z nacionalnim pravom, pravom Unije ali mednarodnim pravom, ki ima pravno osebnost in lahko v svojem imenu uveljavlja pravice in prevzema obveznosti, ali subjekt, ki nima pravne osebnosti iz člena 200(2), točka (c) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509;
- (10b) „nacionalna agencija“ pomeni organ, imenovan v skladu s to uredbo, ki je pristojen za izvajanje programa na nacionalni ravni v državi članici ali tretji državi, pridruženi programu;
- (10c) „nacionalni organ“ pomeni javni organ, imenovan v skladu s to uredbo, ki je pristojen za spremljanje in nadzor upravljanja programa na nacionalni ravni v državi članici ali tretji državi, pridruženi programu;
- (11) „neformalno učenje“ pomeni učenje, ki se izvaja zunaj formalnega izobraževanja in usposabljanja prek načrtovanih dejavnosti v smislu učnih ciljev in časa učenja, pri katerem je zagotovljena določena oblika učne podpore;
- (12) „osebe z manj priložnostmi“ pomeni osebe, ki se zaradi gospodarskih, socialnih, kulturnih, geografskih ali zdravstvenih razlogov, zaradi svojega migrantskega ozadja ali razlogov, kot so invalidnost ali učne težave, ali iz katerih koli drugih razlogov, vključno s tistimi, ki lahko pomenijo diskriminacijo na podlagi člena 21 Listine [...], srečujejo z ovirami, ki bi jim lahko preprečile dejanski dostop do priložnosti v okviru programa;

- (13) „učenec oziroma dijak“ pomeni osebo, ki je v učne namene vpisana v institucijo za splošno izobraževanje na kateri koli ravni od vzgoje in varstva predšolskih otrok do višjega sekundarnega izobraževanja ali ki se šola zunaj institucionalnega okolja, ki jo pristojni organi štejejo za upravičeno, da kot učenec oziroma dijak sodeluje v programu na njihovih ozemljih;
- (14) „osebje“ pomeni osebe, ki bodisi poklicno bodisi prostovoljno sodelujejo v izobraževanju, usposabljanju ali neformalnem in priložnostnem učenju na vseh stopnjah[...]; vključuje akademsko osebje, učitelje, trenerje, vodstvene delavce šol, mladinske delavce, športno osebje, osebje za vzgojo in varstvo predšolskih otrok, nepedagoško osebje in druge delovno aktivne učitelje in mentorje, ki redno sodelujejo pri spodbujanju učenja;
- (14a) „športno osebje“ pomeni osebe, ki bodisi proti plačilu bodisi prostovoljno sodelujejo pri poučevanju, treningu ali upravljanju športnih ekip ali posameznih športnikov;
- (15) „tretja država“ pomeni državo, ki ni [...] [...] država članica;
- (15a) „nov ukrep“ pomeni ukrep, ki je uveden prvič in se predhodno ni izvajal v okviru programa dela na podlagi te uredbe ali ki je uveden v prvem letu izvajanja tega programa in se predhodno ni izvajal v okviru programa dela na podlagi Uredbe (EU) 2021/817 ali (EU) 2021/888;
- (15b) „virtualno sodelovanje“ pomeni vse oblike sodelovanja, pri katerih se z namenom olajševanja in podpiranja vseh ustreznih ukrepov programa uporabljajo digitalna orodja in tehnologije;

- (16) „učeci se v poklicnem izobraževanju in usposabljanju“ pomeni osebo, vpisano v program začetnega ali nadaljnjega poklicnega izobraževanja in usposabljanja na kateri koli stopnji od sekundarne do postsekundarne, ali osebo, ki je nedavno zaključila tak program ali pridobila kvalifikacijo ob zaključku takega programa;
- (16a) „pobuda za mlade“ pomeni dejavnost zunaj formalnega izobraževanja in usposabljanja, ki jo izvajajo neformalne skupine mladih, mladinske organizacije ali drugi zadevni deležniki in za katero je značilen pristop neformalnega ali priložnostnega učenja;
- (17) „prostovoljska dejavnost v okviru „Evropske solidarnostne enote““ pomeni neplačano dejavnost, ki [...] ima močno učno komponento in prispeva k doseganju skupnega dobrega ter se izvaja za omejeno obdobje in ni nadomestilo ali ekvivalent za pripravništvo ali zaposlitev;
- (18) „mladi“ na področju mladine pomeni posameznike, stare od 13 do 30 let;
- (19) „mladinski delavec“ pomeni osebo, ki bodisi poklicno bodisi prostovoljno sodeluje v neformalnem učenju in nudi podporo mladim pri njihovem osebnem družbeno-izobraževalnem in profesionalnem razvoju ter pri razvoju njihovih kompetenc; vključuje osebe, ki načrtujejo, usmerjajo, usklajujejo in izvajajo dejavnosti na področju mladine [...];
- (20) „zaveznitva evropskih univerz“ pomenijo skupino evropskih visokošolskih ustanov, ki so vključene v transnacionalno dolgoročno strukturno sodelovanje, potrjeno v skupni izjavi o poslanstvu, in ki ponujajo skupno ponudbo izobraževanja, da bi zagotovila visokokakovostno izobraževanje, prenos znanja, visoke ravni mobilnosti, raziskave in inovacije, kadar je to ustrezno, ter delo v korist družbe.

Člen 3

Cilji programa

1. Splošni cilj programa je [...] spodbujati visokokakovostno vseživljenjsko učenje, izboljšati spretnosti in kompetence za življenje in delo za vsakogar ter krepiti vrednote Unije, demokratično in družbeno udeležbo, solidarnost, socialno vključenost in enake možnosti v [...]Uniji in zunaj nje ter s tem prispevati k odporni, trajnostni, konkurenčni in povezani Evropi. Program bo ključno orodje za [...] nadaljnji razvoj evropskega izobraževalnega prostora, [...] podpiranje izvajanja evropskega strateškega sodelovanja na področju izobraževanja in usposabljanja, vključno s sektorskimi programi, ter oblikovanje unije spretnosti.

S programom [...] naj bi spodbujali sodelovanje na področju mladinske politike [...]. Cilj je spodbujati bolj vključujočo, povezano in odporno Evropo z opolnomočenjem mladih, podpiranjem visokokakovostnega mladinskega dela, krepitvijo vezi v skupnosti ter spodbujanjem aktivnega državljanstva in solidarnosti s smiselnim udejstvovanjem in sodelovanjem ter podpirati izvajanje strategije Evropske unije za mlade. [...] Cilj programa je z [...] vlaganjem v mlade [...] in prostovoljstvo graditi močnejše in bolj povezane družbe, spodbujati državljansko in demokratično udejstvovanje ter prispevati k socialni koheziji [...].

S programom naj bi nadalje razvili evropsko razsežnost v športu. Šport ima ključno vlogo kot gonilo socialne vključenosti, zdravja, izobraževanja in razvoja skupnosti. Cilj programa je s podpiranjem športa prispevati k demokratičnim družbam in socialni povezanosti na vseh ravneh, hkrati pa spodbujati skupne evropske vrednote, solidarnost in prostovoljstvo s sodelovanjem in izmenjavo praks.

2. Specifični cilji programa so:

- a) podpreti učno mobilnost posameznikov in skupin ter spodbujati sodelovanje, kakovost, vključevanje in enakost, ustvarjalnost ter inovativnost na ravni organizacij in politik na področju izobraževanja in usposabljanja, mladine in športa;

- a) podpreti izboljšanje [...] znanja, spretnosti in kompetenc v formalnih, neformalnih in priložnostnih okoljih s posebnim poudarkom na njihovem pomenu [...] za osebno rast in profesionalni razvoj [...] posameznika ter za trg dela in njihov prispevek k [...] socialni koheziji, trajnosti in [...] konkurenčnosti Evrope;

- b) spodbujati občutek evropske identitete, skupnih vrednot in aktivnega državljanstva, okrepiti solidarnost in aktivno udeležbo v družbi in demokraciji, spodbujati pozitiven družbeni vpliv, [...] odpornost in [...] pripravljenost na predvidevanje raznovrstnih tveganj, njihovo preprečevanje in odzivanje nanje;

- [...]

- d) vključiti in opolnomočiti mlade, da pridobijo in razvijejo strokovne in osebne kompetence ter da dejavno sodelujejo v družbi in demokraciji, in jih povezati z evropskim projektom;

- [...]

- f) mladim zagotoviti lahko dostopne in visokokakovostne priložnosti za prostovoljstvo in udejstvovanje v solidarnostnih in humanitarnih dejavnostih, ki spodbujajo pozitivne družbene spremembe v Uniji in zunaj nje[...], pri tem pa omogočiti krepitev in ustrezno vrednotenje njihovih kompetenc ter njihovo stalno udejstvovanje v vlogi aktivnih državljanov;
- g) spodbujati glavne značilnosti evropskega modela športa z vlaganjem v množične športe, zlasti v prostovoljne dejavnosti, zagotavljanjem dostopnosti, spodbujanjem udeležbe in solidarnosti, zaščito integritete, podpiranjem dobrega upravljanja ter krepitev družbene, izobraževalne in skupnostne vloge športa z ukrepi, osredotočenimi na izgradnjo pravičnega, vključujočega in trajnostnega športnega sistema po vsej Evropi[...];
- h) spodbujati odličnost in čezmejno sodelovanje ter okrepiti privlačnost in konkurenčnost Evrope na svetovni ravni na vseh področjih izobraževanja in usposabljanja, mladine in športa;
- i) podpirati razvoj politik, vključno s preglednostjo ter priznavanjem spretnosti in kvalifikacij, pospeševanjem reform in modernizacijo na ravni sistemov na vseh področjih izobraževanja in usposabljanja, mladine in športa, pri čemer je treba zagotoviti, da bodo učinkovitejši, odpornejši in bolj vključujoči.

3. Cilji programa se na področju izobraževanja in usposabljanja, mladine ter športa uresničujejo z naslednjima stebroma, ki sta večinoma transnacionalna ali mednarodna:

- a) [...]priložnosti za učenje za vsakogar;
- b) [...]podpora za krepitev zmogljivosti.

[...]NASLOV II

PODROČJE UKREPANJA

[...] POGlavJE I

PRILOŽNOSTI ZA UČENJE ZA VSAKOGAR

ODDELEK 1

UČNA MOBILNOST IN PROSTOVOLJSTVO

Člen 4

[...] Izobraževanje in usposabljanje

1. Na področju izobraževanja in usposabljanja program podpira:
 - a) [...]učno mobilnost visokošolskih študentov in osebja;
 - b) [...]učno mobilnost učečih se in osebja v poklicnem izobraževanju in usposabljanju;
 - c) [...]učno mobilnost učencev oziroma dijakov in osebja, vključno z osebjem za vzgojo in varstvo predšolskih otrok;
 - d) [...]učno mobilnost učečih se in osebja v izobraževanju odraslih [...].

[...]

[...]

4. [...] Ukrepi iz odstavka 1 so lahko pospremljeni:
- a) s podporo poučevanju in učenju o [...] Uniji, vključno z evropsko integracijo, vrednotami in državljanstvom;
 - b) z ukrepi, kot so jezikovna podpora, pripravljalni obiski, usposabljanje ter virtualno učenje in sodelovanje.

Člen 4a

Mladina

1. Na področju mladine program podpira:

- a) učno mobilnost mladih, vključno z mladinskimi izmenjavami, pobudo DiscoverEU in učno mobilnostjo mladinskih delavcev;
- b) pobude za mlade, ki podpirajo participacijo mladih in solidarnostne aktivnosti;
- c) prostovoljske dejavnosti v okviru Evropske solidarnostne enote, vključno s prostovoljstvom v okviru Evropske prostovoljske enote za humanitarno pomoč.

2. Ukrepi iz odstavka 1 so lahko pospremljeni:

- a) s podporo poučevanju in učenju o Uniji, vključno z evropsko integracijo, vrednotami in državljanstvom;
- b) z ukrepi, kot so jezikovna podpora, pripravljalni obiski, usposabljanje ter virtualno učenje in sodelovanje.

Člen 4b

Šport

1. Na področju športa program podpira učno mobilnost oseb, dejavnih v množičnem športu, vključno s športnim osebjem.
2. Ukrepi iz odstavka 1 so lahko pospremljeni:
 - a) s podporo poučevanju in učenju o Uniji, vključno z evropsko integracijo, vrednotami in državljanstvom;
 - b) z ukrepi, kot so jezikovna podpora, pripravljalni obiski, usposabljanje ter virtualno učenje in sodelovanje.

ODDELEK 2

RAZVOJ TALENTOV IN ODLIČNOSTI

Člen 5

Priložnosti za razvoj talentov in odličnosti na področju izobraževanja in usposabljanja

Na področju izobraževanja in usposabljanja program podpira:

- a) priložnosti za razvoj talentov in odličnosti [...] v skupnih študijskih programih ali drugih programih z nadnacionalno razsežnostjo;
- b) štipendije Erasmus Mundus;
- c) ukrepe Jean Monnet na področju terciarnega izobraževanja;

- d) [...] naslednje institucije Jean Monnet, ki uresničujejo cilje evropskega pomena: Evropski univerzitetni inštitut v Firencah, vključno z njegovo Šolo za evropsko in nadnacionalno upravljanje; Evropsko akademijo (v Bruggeu in v podružnicah v kampusih v Tirani in Natolinu); Evropski inštitut za javno upravo v Maastrichtu, Akademijo za evropsko pravo v Trierju, Evropsko agencijo za vključujoče izobraževanje oseb s posebnimi potrebami v Odenseju in Mednarodni center za evropsko usposabljanje v Nici.

[...]POGLAVJE 2

PODPORA ZA KREPITEV ZMOGLJIVOSTI

Člen 6

Sodelovanje med organizacijami in institucijami

1. Na področju izobraževanja in usposabljanja [...] program podpira:
 - a) [...] partnerstva za sodelovanje in izmenjavo dobrih praks, vključno z manjšimi partnerstvi za spodbujanje širšega in bolj vključujočega dostopa do programa;
 - b) [...] partnerstva za odličnost in inovacije, [...] kot so zaveznitva evropskih univerz, centri poklicne odličnosti, evropske učiteljske akademije, evropska zaveznitva šol [...] in skupni študijski programi [...].

2. Na področju mladine program podpira:
 - a) partnerstva za sodelovanje in izmenjavo dobrih praks, vključno z manjšimi partnerstvi za spodbujanje širšega in bolj vključujočega dostopa do programa;
 - b) partnerstva za odličnost in inovacije, kot je pobuda evropska mladina skupaj.

3. Na področju športa program podpira:
 - a) partnerstva za sodelovanje in izmenjavo dobrih praks, vključno z manjšimi partnerstvi za spodbujanje širšega in bolj vključujočega dostopa do programa;
 - b) partnerstva za odličnost in inovacije, kot so sodelovalna zaveznitva za šport.

Člen 7

Podpora razvoju politik

Na področjih izobraževanja in usposabljanja, mladine in športa [...] program podpira:

- a) [...] eksperimentiranje, pripravo in izvajanje političnih programov Unije, tudi z dialogi o politikah z deležniki in drugimi orodji [...]³⁰, zlasti
 - i) v zvezi z izobraževanjem in usposabljanjem:: evropskim ogrodjem kvalifikacij (EOK)[...], evropskim referenčnim okvirom za zagotavljanje kakovosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja (EQAVET) [...], evropskim registrom za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu (EQAR) [...], mrežama ENIC (evropsko mrežo informacijskih centrov v evropski regiji) in NARIC (mrežo nacionalnih informacijskih centrov za priznavanje visokošolskih diplom v Evropski uniji), mrežo Euroguidance, skupnim okvirom in orodji za zagotavljanje boljših storitev za spretnosti in kvalifikacije (Europass), mrežo Eurydice, nacionalnimi koordinatorji za učenje odraslih, osrednjimi in nacionalnimi podpornimi službami za spletne platforme, kot sta elektronska platforma za izobraževanje odraslih (EPALE) in eTwinning, z evropskim visokošolskim prostorom (EHEA), vključno s skupino za spremljanje bolonjskega procesa (BFUG), in nacionalnimi referenčnimi točkami za spremljanje diplomantov[...];
 - ii) v zvezi z mladimi: mrežo Youth wiki, mrežo Eurodesk, Evropskim mladinskim forumom, Youthpassom, nacionalnimi delovnimi skupinami, ki izvajajo mladinski dialog EU; in
 - iii) v zvezi s športom: nacionalnimi usklajevalnimi organi, ki izvajajo evropski teden športa na nacionalni ravni;

³⁰ [...]

- b) izvajanje programa, vključno s sinergijami z drugimi politikami in programi Unije, spletnimi platformami, orodji za virtualno sodelovanje, središči virov in orodji za olajšanje učne mobilnosti ter podporo zanje, vključno z dejavnostmi usposabljanja, mreženja in sodelovanja;
- c) [...]razširjanje in obveščanje.

[...] NASLOV III

VKLJUČEVANJE IN RAZNOLIKOST

Člen 8

Podporni ukrepi za vključevanje in raznolikost

1. Komisija, države članice in tretje države, pridružene programu, pri izvajanju te uredbe poskrbijo za vključujoč pristop pri vseh dejavnostih.
2. Komisija, države članice in tretje države, pridružene programu, sprejmejo [...] ustrezne ukrepe za spodbujanje vključevanja, raznolikosti in pravičnosti, solidarnosti ter enakih možnosti, vključno z enakostjo spolov in nediskriminacijo, zlasti za zagotovitev sodelovanja oseb z manj priložnostmi v programu.
3. Komisija podpira dostop do programa od zgodnjega otroštva in ne glede na socialno-ekonomsko ozadje. Da bi to dosegla, zagotovi ukrepe za lažje sodelovanje oseb z manj priložnostmi, po potrebi vključno z mehanizmi finančne podpore in predhodnim financiranjem.
4. Komisija lahko prilagodi ali pooblasti nacionalne agencije [...], da na podlagi objektivnih meril prilagodijo mehanizme finančne podpore za izboljšanje dostopa za osebe z manj priložnostmi.
5. Stroški ukrepov za olajšanje ali podpiranje sodelovanja oseb z manj priložnostmi ne smejo biti razlog za zavrnitev vloge v okviru programa.

6. Nacionalne agencije [...] pripravijo ali po potrebi posodobijo [...] akcijske načrte za vključevanje in raznolikost, [...] pri katerih se posebej upoštevajo specifični izzivi pri dostopu do programa v nacionalnem kontekstu. Načrti za [...] vključevanje in raznolikost so sestavni del načrtovalnih dokumentov nacionalnih agencij iz člena 19(2).
7. Komisija redno spremlja izvajanje ukrepov za vključevanje in raznolikost, vključno z načrti za [...] vključevanje in raznolikost.

[...] NASLOV IV

FINANČNE DOLOČBE

[Člen 9

Proračun

1. Okvirna finančna sredstva za izvajanje programa za obdobje 2028–2034 znašajo 40 827 000 000 EUR v tekočih cenah.
2. Poleg zneskov iz odstavka 1 tega člena in za spodbujanje mednarodne razsežnosti programa se zagotovi dodaten finančni prispevek na podlagi Uredbe (EU) [XXX]* Evropskega parlamenta in Sveta [Globalna Evropa], da se podprejo ukrepi, ki se izvajajo in upravljajo v skladu s to uredbo. Tak prispevek je v skladu z enotnim programskim dokumentom, pripravljenim na podlagi Uredbe (EU) XXX [Globalna Evropa].

3. Odobritve se lahko knjižijo v proračun Unije po letu 2034, da se pokrijejo potrebni odhodki in omogoči upravljanje ukrepov, ki niso zaključeni do konca programa.
4. Finančna sredstva iz odstavka 1 in 2 tega člena in zneski dodatnih sredstev iz člena 10 se lahko uporabijo tudi za tehnično in upravno pomoč za izvajanje programa, kot so dejavnosti pripravljanja, spremljanja, kontrole, revizije in ocenjevanja, posebni in korporativni informacijskotehnološki sistemi in platforme ter dejavnosti informiranja in komuniciranja, vključno s korporativnim komuniciranjem o političnih prednostnih nalogah Unije, ter za vso drugo tehnično in upravno pomoč ali odhodke, povezane z zaposlenimi, ki jih ima Komisija pri upravljanju programa.↓

Člen 10

Dodatna sredstva

1. Države članice, institucije, organi in agencije Unije, tretje države, mednarodne organizacije, mednarodne finančne institucije ali druge tretje strani lahko zagotovijo dodatne finančne ali nefinančne prispevke za program. Dodatni finančni prispevki so zunanji namenski prejemki v smislu člena 21(2), točka [...] (a), (d) [...] ali (e), ali člena 21(5) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
2. Sredstva, dodeljena državam članicam v okviru deljenega upravljanja, se lahko na njihovo zahtevo dajo na voljo za program. Komisija ta sredstva izvršuje neposredno ali posredno v skladu s členom 62(1), prvi pododstavek, točka (a) ali (c), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Dodajo se znesku iz člena 9(1) te uredbe. Uporabijo se v korist zadevne države članice. Kadar Komisija za dodatne zneske, ki so tako dani na voljo za program, ne sklene pravne obveznosti v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja, se lahko ustrezni zneski, za katere niso sklenjene obveznosti, na zahtevo zadevne države članice prerazporedijo nazaj v enega ali več zadevnih izvornih programov ali njihovih naslednikov.

Člen 11

Alternativno, kombinirano in kumulativno financiranje

1. Program se izvaja v sinergiji z drugimi programi Unije. Ukrep, ki je prejel prispevek Unije iz drugega programa, lahko prejme tudi prispevek v okviru tega programa. Za ustrezní prispevek se uporabljajo pravila zadevnega programa Unije, lahko pa se za vse prispevke uporablja enoten sklop pravil in se sklène ena sama pravna obveznost. Če prispevek Unije temelji na upravičenih stroških, kumulativna podpora iz proračuna Unije ne presega skupnih upravičenih stroškov ukrepa in se lahko izračuna sorazmerno v skladu z dokumenti, ki določajo pogoje za podporo.
2. Postopki dodeljevanja v okviru programa se lahko izvedejo skupaj v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja z državami članicami, institucijami, organi in agencijami Unije, tretjimi državami, mednarodnimi organizacijami, mednarodnimi finančnimi institucijami ali drugimi tretjimi stranmi (v nadaljnjem besedilu: partnerji v skupnem postopku dodeljevanja), če je zagotovljena zaščita finančnih interesov Unije. Za take postopke se uporablja enoten sklop pravil in se sklène ena sama pravna obveznost. V ta namen lahko partnerji v skupnem postopku dodeljevanja dajo sredstva na voljo programu v skladu s členom 10 te uredbe ali pa so lahko pooblaščeni za izvajanje postopka dodeljevanja, po potrebi v skladu s členom 62(1), prvi pododstavek, točka (c), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. V skupnih postopkih dodeljevanja lahko ocenjevalni odbor iz člena 153(3) Uredbe (EU, E[...]uratom) 2024/2509 sestavljajo tudi člani, ki so predstavniki partnerjev v skupnem postopku dodeljevanja.

Člen 12

Izvajanje in oblike financiranja Unije

1. Program se izvaja v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509 v okviru neposrednega upravljanja ali v okviru posrednega upravljanja s subjekti iz člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c), navedene uredbe.
2. Sredstva, ki se izvajajo v okviru posrednega upravljanja v državi članici, se dodelijo na podlagi:
 - a) števila prebivalcev in življenjskih stroškov v zadevni državi članici;
 - b) razdalje med glavnimi mesti držav članic;
 - c) uspešnosti, izračunane na podlagi najnovejših razpoložljivih podatkov.
3. Komisija natančneje določi ta merila in z njimi povezane metode za izračun za dodelitev sredstev v programih dela iz člena 15. S temi metodami se preprečuje znatno zmanjšanje letnega proračuna, ki je državam članicam dodeljen od enega leta do drugega, ter v čim večji meri zmanjšujejo prekomerna neravnovesja med ravnmi dodeljenih sredstev.
4. Financiranje Unije se lahko zagotovi v kateri koli obliki v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509, zlasti kot nepovratna sredstva, nagrade, javna naročila in nefinančne donacije.

5. Kadar se financiranje Unije zagotovi v obliki nepovratnih sredstev, se financiranje zagotovi kot financiranje, ki ni povezano s stroški, ali po potrebi z uporabo možnosti poenostavljenega obračunavanja stroškov v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509. Financiranje se lahko zagotovi v obliki povračila dejanskih upravičenih stroškov le, kadar ciljev ukrepa ni mogoče doseči drugače.
6. Za namene člena 153(3) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 lahko komisijo za ocenjevanje delno ali v celoti sestavljajo neodvisni zunanji strokovnjaki.
7. Za javne pravne subjekte ter institucije in organizacije na področjih izobraževanja in usposabljanja, mladine ter športa, ki so v zadnjih dveh letih več kot 50 % svojega letnega prihodka prejeli iz javnih virov, ki niso nepovratna sredstva Unije, se šteje, da imajo potrebno finančno in operativno zmogljivost za izvajanje dejavnosti v okviru programa. Od njih se ne zahteva predložitev nadaljnje dokumentacije za dokaz te zmogljivost.

[...]**NASLOV V**

SODELOVANJE V PROGRAMU

Člen 13

Tretje države, pridružene programu

1. V programu lahko kot polno ali delno pridružene sodelujejo naslednje tretje države, in sicer v skladu s cilji iz člena 3 [...], ki se uporabljajo za:
 - a) članice Evropskega združenja za prosto trgovino, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora, v skladu s pogoji, določenimi v Sporazumu o Evropskem gospodarskem prostoru, ter evropske mikrodržave (Andora, Monako, San Marino in Vatikanska mestna država) v skladu s pogoji, določenimi v ustreznih sporazumih;
 - b) države pristopnice, države kandidatke in potencialne kandidatke v skladu s splošnimi načeli in splošnimi pogoji za sodelovanje teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih, protokolih in sklepih pridružitvenih svetov ali v podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;

- c) države iz evropske sosedске politike v skladu s splošnimi načeli in splošnimi pogoji za sodelovanje teh držav v programih Unije, določenimi v zadevnih okvirnih sporazumih, protokolih in sklepih pridružitvenih svetov ali v podobnih sporazumih, ter v skladu s posebnimi pogoji, določenimi v sporazumih med Unijo in temi državami;
- d) druge tretje države v skladu s pogoji, določenimi v posebnem mednarodnem sporazumu, ki ureja sodelovanje tretje države v katerem koli programu Unije.

2. Sporazumi [...] o sodelovanju v programu iz odstavka 1:

- a) zagotavljajo pravično ravnotežje glede prispevkov in koristi tretje države, [...] pridružene programu;
- b) določajo pogoje za [...] pridružitve [...] programu [...], vključno z izračunom finančnih prispevkov, sestavljenih iz operativnega prispevka in pristojbine za sodelovanje, za [...] program in njegove splošne upravne stroške;
- c) na tretjo državo ne prenašajo nobenega pooblastila za odločanje v programu;
- d) jamčijo pravice Unije, da zagotavlja dobro finančno poslovanje in ščiti svoje finančne interese;
- e) po potrebi zagotavljajo zaščito interesov Unije v zvezi z varnostjo in javnim redom.

3. Za namene odstavka 2, točka (d), tega člena tretja država podeli potrebne pravice in dostop, ki se zahtevajo na podlagi uredb (EU, Euratom) 2024/2509 in (EU, Euratom) št. 883/2013, ter zagotovi, da so sklepi, ki nalagajo denarno obveznost osebam, kar ne velja za države, v smislu [...] člena 299 PDEU ter sodbe in sklepi Sodišča Evropske unije izvršljivi.

4. Tretje države, ki so sodelovale v katerem koli od predhodnih programov v skladu z Uredbo (EU) 2021/817, (EU) 2021/888, (EU) št. 1288/2013 ali (EU) 2018/1475 in v katerem koli od zadevnih programskih obdobjih ustanovile nacionalno agencijo, ne bi smele biti upoštevane za delno pridružitve programu.

Delna pridružitve programu je v skladu z naslednjim:

- a) za tretje države iz odstavka 1, točka (b), je namen sporazumov načeloma polna pridružitve držav pristopnic, držav kandidatk in potencialnih kandidatk. V sporazumih je lahko delna faza pridružitve predvidena le kot prehodni korak za tiste tretje države, ki še niso operativno pripravljene na polno pridružitve;
 - b) za tretje države iz odstavka 1, točki (c) in (d), ki nimajo možnosti za polno pridružitve, je lahko namen sporazumov delna pridružitve, če je taka delna pridružitve v interesu Unije;
 - c) tretje države, ki so delno pridružene programu, spoštujejo vrednote Unije;
 - d) v sporazumih se uporablja en sam model delne pridružitve programu, ki je enak za vse tretje države iz odstavka 1, točka (b), in države iz odstavka 1, točki (c) in (d).
5. Komisija odboru za program vsako leto zagotovi informacije o finančnih prispevkih tretjih držav, ki kot polno ali delno pridružene sodelujejo v programu, in njihovih dodelitvah za različne ukrepe programa.

Člen 14

Upravičenost

1. Merila za upravičenost se za podporo doseganju ciljev iz člena 3 te uredbe določijo v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509.
2. V postopkih dodeljevanja v okviru neposrednega in posrednega upravljanja je lahko do financiranja Unije upravičen eden ali več naslednjih pravnih subjektov:
 - a) subjekti s sedežem v državah članicah;
 - b) subjekti s sedežem v [...] tretji državi, pridruženi programu;
 - c) mednarodne organizacije;
 - d) drugi subjekti s sedežem v [...] tretjih državah, ki niso pridružene programu, kadar je financiranje takih subjektov bistveno za izvajanje ukrepa in prispeva k ciljem iz člena 3.
3. Dodatno k členu 168(2) in (3) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 [...] lahko tretje države, pridružene programu, iz člena 13(1) te uredbe po potrebi sodelujejo v katerem koli mehanizmu javnega naročanja iz člena 168(2) in (3) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 in imajo od njega koristi. Pravila, ki se uporabljajo za države članice, se smiselno uporabljajo za [...] tretje države, pridružene programu.

4. Postopki dodeljevanja, ki vplivajo na varnost ali javni red, zlasti v zvezi s strateškimi sredstvi in interesi Unije ali njenih držav članic, se omejijo v skladu s členom 136 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
5. V programu dela iz člena 110 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 ali dokumentih v zvezi s postopkom dodeljevanja se lahko podrobneje opredelijo merila za upravičenost iz te uredbe ali določijo dodatna merila za upravičenost za določene ukrepe.

Člen 14a

Ureditve za lažje sodelovanje v programu

Države članice in tretje države, pridružene programu, sprejmejo vse potrebne in ustrezne ukrepe za odstranitev kakršnih koli pravnih in upravnih ovir za pravilno delovanje Programa, vključno, kadar je mogoče, z ukrepi za reševanje vprašanj, ki povzročajo težave pri pridobivanju vizumov ali dovoljenj za prebivanje.

[...]NASLOV VI

NAČRTOVANJE PROGRAMA

Člen 15

Program dela

1. Program se izvaja s programi dela iz člena 110 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
2. Nove ukrepe v okviru neposrednega upravljanja Komisija za namene njihove začetne vključitve sprejme v ločenem programu dela (v nadaljnjem besedilu: novi akcijski program dela). Novi akcijski program dela je specifičen in popolnoma ločen od programa dela za izvajanje ukrepov, ki niso novi ukrepi (v nadaljnjem besedilu: redni program dela). Novi ukrepi so predlagani na podlagi naslednjih meril:
 - a) usklajenost s cilji programa;
 - b) usklajenost s prednostnimi nalogami v zvezi s programom, določenimi v ustreznih instrumentih Sveta;
 - c) evropska dodana vrednost;
 - d) proračunske posledice za druge ukrepe programa.

3. Za njihovo prvo izvajanje prek programa dela na podlagi te uredbe se priložnosti za razvoj talentov in odličnosti iz člena 5, točka (a), štejejo za nove ukrepe, ne glede na njihov način upravljanja, Komisija pa jih sprejme v samostojnem novem akcijskem programu dela. Komisija pred predložitvijo osnutka izvedbenega akta odboru za program v tesnem sodelovanju z odborom za program pripravi nov akcijski program dela v zvezi s priložnostmi za razvoj talentov in odličnosti. Odbor za program prispeva k operativni usmeritvi takega novega ukrepa in načinu njegovega izvajanja.
4. Nadaljnje financiranje novih ukrepov po njihovem začetnem izvajanju v okviru novega akcijskega programa dela je predmet ocene, ki jo izvede Komisija in v kateri med drugim analizira, v kolikšni meri ti ukrepi izpolnjujejo cilje programa in merila iz odstavka 2.
5. Ukrepi, ki niso več novi ukrepi, se izvajajo v okviru rednega programa dela.
6. Kar zadeva priložnosti za razvoj talentov in odličnosti, Komisija rezultate ocene iz odstavka 4 predstavi Svetu. Komisija pred vključitvijo ukrepa v redni program dela v največji možni meri upošteva stališča, izražena v Svetu.

7. V programih dela se po potrebi podrobno določijo:
- a) okvirni znesek, dodeljen vsakemu ukrepu;
 - b) okvirni znesek, dodeljen vsakemu sektorju;
 - c) porazdelitev sredstev med države članice in tretje države, pridružene programu, za ukrepe, ki jih upravlja nacionalna agencija;
 - d) za nove ukrepe, ki se vključijo v novi akcijski program dela: dokaz o skladnosti z merili iz odstavka 2;
 - e) za nove ukrepe, ki se vključijo v redni program dela, rezultat ocene, v kateri je med drugim analizirano, v kolikšni meri taki novi ukrepi izpolnjujejo cilje programa in merila iz odstavka 2.
8. Komisija sprejme vsak program dela z izvedbenimi akti. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 22a.
9. Kadar odbor ne poda mnenja, Komisija osnutkov izvedbenih aktov iz tega člena in člena 5(4), tretji pododstavek, Uredbe (EU) št. 182/2011 ne sprejme.

[...]**NASLOV VII**

KOMUNICIRANJE IN RAZŠIRJANJE INFORMACIJ

Člen 16

Informiranje, komuniciranje in razširjanje informacij

1. Nacionalne agencije [...] v sodelovanju s Komisijo in nacionalnimi organi razvijejo koherentno komunikacijsko strategijo za učinkovito ozaveščanje in razširjanje informacij ter uporabo rezultatov dejavnosti, podprtih z ukrepi, ki jih upravljajo v okviru programa. [...]
2. Nacionalne agencije [...] pomagajo Komisiji pri splošni nalogi razširjanja informacij o programu, vključno z informacijami o ukrepih in dejavnostih, ki se upravljajo na nacionalni ravni in na ravni Unije, ter njegovih rezultatih. Nacionalne agencije obveščajo zadevne ciljne skupine o ukrepih in dejavnostih, ki se izvajajo v njihovih državah.
3. [Ukrepi in dejavnosti iz odstavkov 1 in 2 se izvajajo v skladu z Uredbo (EU) [XXX]* Evropskega parlamenta in Sveta [uredba o smotnosti], ki določa pravila za spremljanje odhodkov in okvir smotnosti za proračun, vključno s pravili, ki veljajo za vse programe Unije glede obveznosti informiranja, komuniciranja in zagotavljanja prepoznavnosti, zlasti obveznosti za upravičence in izvajalske partnerje.]

[...]NASLOV VIII

SISTEM ZA UPRAVLJANJE IN REVIZIJO

Člen 17

Ureditve za posredno upravljanje na nacionalni ravni

1. V skladu s tretjim pododstavkom člena 157(1) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 je za izvajanje programa v okviru posrednega upravljanja potrebno imenovanje nacionalnega organa in nacionalne agencije, kot je določeno v členih 18 in 19.
2. Nacionalni organ [...] deluje kot posredni upravljalni organ na podlagi [...] člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c)(v), [...] Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 [...] v okviru spremljanja, kontrole in revizije nacionalne agencije ter ohrani glavno odgovornost do Komisije za splošno izvrševanje sredstev [...] Unije s strani nacionalne agencije [...].
3. Nacionalna agencija deluje kot posredni upravljalni organ na podlagi člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c)(v) ali (vi), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 in je odgovorna za vse naloge izvrševanja proračuna, kot so določene v sporazumu o prispevku s Komisijo.

Člen 18

Nacionalni organ

1. Države članice in [...] tretje države, pridružene programu, imenujejo osebo javnega prava kot nacionalni organ za namene te uredbe. Imenujejo lahko več kot en nacionalni organ. Komisijo prek njenega stalnega predstavništva ali misije pri Evropski uniji uradno obvestijo o [...] svojih nacionalnih organih [...] in [...] osebah, ki so zakonsko pooblašene, da delujejo v [...] imenu teh nacionalnih organov.
2. Nacionalni organ imenuje nacionalno agencijo za čas trajanja programa in o tem obvesti Komisijo. Nacionalni organ za nacionalno agencijo [...] ne imenuje ministrstva. Nacionalni organ lahko imenuje več kot eno nacionalno agencijo. Kadar je nacionalnih agencij več, države članice in tretje države, pridružene programu, vzpostavijo ustrezen mehanizem za usklajevanje izvajanja programa na nacionalni ravni.
3. Nacionalni organ imenuje neodvisni revizijski organ iz člena 21.

4. Nacionalni organ Komisiji predloži ustrezno predhodno oceno, ki dokazuje, da nacionalna agencija izpolnjuje minimalne zahteve iz člena 157(1) do (5) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 ter zahteve Unije glede standardov notranje kontrole za nacionalne agencije in pravila za upravljanje sredstev programa.

Za potrebe prvega pododstavka se uporabljajo naslednje ureditve:

- a) za postopke, ki jih Komisija izrecno zahteva, vključno z lastnimi postopki in tistimi, določenimi v tej uredbi, se ne opravi predhodna ocena v skladu s [...] členom 157(7), točka (b), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509;
- b) za postopke, ki niso določeni v točki (a), nacionalni organ opravi predhodno oceno, ki temelji na njegovih lastnih kontrolah in revizijah ali na kontrolah in revizijah, ki jih opravi neodvisni revizijski organ;
- c) kadar je nacionalna agencija, imenovana za program, ista kot nacionalna agencija, imenovana v skladu z uredbama (EU) 2021/817 in (EU) 2021/888, se obseg predhodne ocene omeji na zahteve, ki so nove, razen če ni utemeljeno drugače.
5. V primeru, da Komisija zavrne imenovanje nacionalne agencije na podlagi svoje presoje predhodne ocene ali da nacionalna agencija ne izpolnjuje minimalnih zahtev Komisije, nacionalni organ zagotovi, da se sprejmejo potrebni popravni ukrepi za zagotovitev skladnosti, ki jih mora odobriti Komisija, ali pa za nacionalno agencijo imenuje drug organ. V izjemnih primerih, ko nacionalna agencija preneha delovati ali obstajati in nacionalni organ sam izvaja naloge izvrševanja proračuna v skladu s to uredbo in ustreznimi sporazumi na njeni podlagi, je izvzet iz predhodne ocene.

6. Nacionalni organ zagotovi ustrezno sofinanciranje [...] delovanja svoje nacionalne agencije, da se zagotovi upravljanje programa, skladno z veljavnimi pravili Unije.
7. Nacionalni organ zagotovi, da so imenovanja oseb, odgovornih za upravljanje nacionalne agencije, upravičena z naravo ukrepa, potekajo po poštenih in preglednih pravilih ter postopkih in ne povzročajo nasprotja interesov. [...]
8. Nacionalni organ spremlja in nadzoruje naloge izvrševanja proračuna, ki so zaupane njegovi nacionalni agenciji. Preden sprejme kakršno koli odločitev, ki bi lahko bistveno vplivala na upravljanje in sredstva programa, pravočasno obvesti Komisijo in se z njo posvetuje.
9. Nacionalni organ Komisiji vsako leto predloži poročilo o svojih dejavnostih spremljanja in nadzora ter po potrebi izjavo o nadaljnjih ukrepih glede morebitnih pripomb, ki jih Komisija izda kot odziv na tako poročilo.
10. Nacionalni organ prevzame in ohrani odgovornost za pravilno upravljanje sredstev Unije, ki jih Komisija prenese na nacionalno agencijo v okviru programa.

11. V primeru kakršnih koli nepravilnosti, malomarnosti ali goljufij, ki se lahko pripišejo nacionalni agenciji, ali resnih pomanjkljivosti, obveznosti ali nezadovoljive uspešnosti nacionalne agencije, kadar kateri koli od teh primerov privede do terjatev Komisije zoper nacionalno agencijo, nacionalni organ Komisiji povrne škodo [...] za take zahtevke.
12. V okoliščinah iz odstavka 11 lahko nacionalni organ na lastno pobudo ali na zahtevo Komisije nacionalni agenciji prekliče mandat. Če želi nacionalni organ nacionalni agenciji preklicati navedeni mandat iz katerega koli drugega utemeljenega razloga, o tem uradno obvesti Komisijo v razumnem roku pred predvidenim datumom prenehanja mandata. V takih primerih se nacionalni organ in Komisija formalno dogovorita o posebnih in časovno omejenih prehodnih ukrepih.
13. V primeru preklica iz odstavka 12 nacionalni organ izvede vse potrebne kontrole glede sredstev Unije, zaupanih nacionalni agenciji s preklicanim mandatom, in zagotovi, da se ta sredstva ter vsa dokumentacija in orodja za upravljanje, potrebna za upravljanje programa, neovirano prenesejo na novo nacionalno agencijo. Nacionalni organ zagotovi nacionalni agenciji s preklicanim mandatom potrebno finančno podporo za nadaljevanje izpolnjevanja njenih pogodbenih obveznosti do upravičencev programa in Komisije do prenosa teh obveznosti na novo nacionalno agencijo. Če med preklicem tega mandata in imenovanjem nove nacionalne agencije, ki ga sprejme Komisija, obstaja prehodno obdobje, je nacionalni organ v tem obdobju odgovoren za vse obveznosti nacionalne agencije, kot so določene v tej uredbi, in za vse nepravilne pogodbene obveznosti do upravičencev programa in Komisije.

14. Kadar nacionalna agencija preneha delovati ali obstajati in zaradi izstopa tretje države iz programa ni imenovana nobena nova nacionalna agencija, je nacionalni organ v prvi vrsti odgovoren za vse obveznosti nacionalne agencije ter za izpolnitev in zaključek vseh nepravilnih pogodbenih obveznosti do upravičencev programa in Komisije.
15. Na zahtevo Komisije nacionalni organ imenuje institucije ali organizacije ali vrste takih institucij in organizacij, ki so upravičene do sodelovanja v ukrepu programa na njegovem ozemlju.
16. Nacionalni organ v sodelovanju s Komisijo prispeva k spodbujanju in olajševanju učinkovitih sinergij in dopolnjevanja z drugimi skladi ali programi Unije ter nacionalnimi ali regionalnimi skladi ali programi.

[...]

Člen 19

Nacionalna agencija

1. Nacionalna agencija:
 - a) je organ v smislu člena 62(1), prvi pododstavek, točka (c)[...](v) ali (vi)₂ Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, ki ga ureja pravo države članice ali tretje države, pridružene zadevnemu programu;
 - b) ima ustrezno zmogljivost upravljanja, osebje in infrastrukturo za zadovoljivo izpolnjevanje svojih nalog, tako da je zagotovljeno učinkovito in uspešno upravljanje programa in dobro finančno poslovanje sredstev Unije;
 - c) ima operativna in pravna sredstva za uporabo upravnih in pogodbenih pravil ter pravil finančnega poslovanja, določenih na ravni Unije;
 - d) ima potrebno strokovno znanje za učinkovito izvajanje ukrepov v vseh sektorjih programa, za katere prejema prispevek Unije;
 - e) če tako zahteva Komisija, ponuja ustrezna finančna jamstva, ki jih je po možnosti izdal javni organ in ki ustrezajo ravni sredstev Unije, za upravljanje katerih je imenovana.
2. Nacionalna agencija ustrezno načrtuje svoje naloge za izvajanje ustreznih ukrepov, kot so določeni v programu dela iz člena 15 in ustreznih sporazumih s Komisijo, ter za dejavnosti informiranja, komuniciranja in razširjanja iz člena 16(2).

3. Nacionalna agencija upravlja vse faze projektnega cikla programskih ukrepov, za katere je odgovorna, v skladu s členom 62(1), prvi pododstavek, točka (c), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 in ustreznimi sporazumi s Komisijo.
4. Nacionalna agencija dodeli podporo v obliki nepovratnih sredstev upravičencem v smislu člena 2, točka 5, Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, in sicer s sporazumi o dodelitvi nepovratnih sredstev, kot jih za zadevni ukrep programa določi Komisija.
5. Nacionalna agencija brez predhodnega pisnega dovoljenja nacionalnega organa in Komisije ne sme na tretjo stran prenesti nobene naloge v zvezi s programom ali izvrševanjem proračuna, ki ji je dodeljena. Nacionalna agencija obdrži izključno odgovornost za kakršne koli naloge, prenesene na tretjo stran.
6. Nacionalna agencija vsako leto svojemu nacionalnemu organu in Komisiji predloži izjavo o upravljanju, poročilo in vse druge dokumente, kot je zahtevano v skladu s členom 158 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
7. Nacionalna agencija pravočasno upošteva pripombe, ki jih poda Komisija po zaključku svoje analize letne izjave o upravljanju in poročila ter neodvisnega revizijskega mnenja o njej.

Člen 20

Evropska komisija

1. Komisija na podlagi zahtev glede skladnosti za nacionalne agencije iz člena 18(4) pregleda nacionalne sisteme upravljanja in kontrole, pri čemer uporabi zlasti predhodno oceno, ki ji jo zagotovi nacionalni organ, letno izjavo nacionalne agencije o upravljanju in mnenje neodvisnega revizijskega organa o njej ter letno poročilo nacionalnega organa iz člena 18(9).
2. Komisija na podlagi predhodne ocene iz člena 18(4) v ustreznem časovnem okviru, o katerem se dogovori z nacionalnim organom, sprejme, pogojno sprejme ali zavrne imenovanje nacionalne agencije. Komisija ne sklene pogodbenega razmerja z nacionalno agencijo, dokler ne sprejme predhodne ocene kot zadovoljive ali ne sprejme ustreznih nadzornih ukrepov v skladu s členom 157(5) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509. Komisija lahko v primeru pogojnega sprejema uporabi sorazmerne previdnostne ukrepe v zvezi s svojim pogodbenim razmerjem z nacionalno agencijo. Če nacionalna agencija ne izpolnjuje več minimalnih zahtev, lahko Komisija začasno prekine pogodbeno razmerje z nacionalno agencijo, dokler se ne sprejmejo popravni ukrepi za zagotovitev skladnosti; v nasprotnem primeru pa lahko od nacionalnega organa zahteva, da prekliče mandat nacionalne agencije in imenuje novo, pod pogojem, da je predhodna ocena pozitivna.

3. Komisija nacionalnim organom in nacionalnim agencijam zagotovi ustrezne informacije in smernice, da se zagotovi dosledno in visokokakovostno izvajanje in upravljanje programa. Zlasti določi ureditve za načrtovanje, vodenje projektov in poročanje ter zagotovi, da so ti postopki enostavni.
4. Komisija nacionalni agenciji sredstev programa ne da na voljo, dokler ne odobri njenih načrtovalnih dokumentov v skladu s členom 19(2).
5. Komisija da nacionalni agenciji na voljo naslednja finančna sredstva programa:
 - a) prispevek za podporo v obliki nepovratnih sredstev za ukrepe programa, upravljanje katerih je zaupano nacionalni agenciji;
 - b) prispevek za podporo nacionalni agenciji pri izvajanju nalog upravljanja programa;
 - c) po potrebi dodatni prispevek za ukrepe iz člena 7, točki (a) in (b).
6. Komisija nacionalnemu organu in nacionalni agenciji sporoči rezultate svoje analize in opažanja o letnem poročilu in izjavi o upravljanju iz člena 18(9) in člena 19(6) ter o revizijskem mnenju iz člena 21(2).

7. Če Komisija ne sprejme letne izjave nacionalne agencije o upravljanju ali neodvisnega revizijskega mnenja o njej, ali v primeru, da nacionalna agencija pripomb Komisije ne izvaja zadovoljivo, lahko Komisija izvede katere koli previdnostne ali popravljalne ukrepe, ki so potrebni, da se zavarujejo finančni interesi Unije v skladu s členom 132 Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.
8. Komisija spodbuja in vzdržuje dejaven dialog in sodelovanje z nacionalnimi agencijami in nacionalnimi organi ter med njimi, vključno z izmenjavo [...] dobrih praks, rednimi srečanji ali drugimi sredstvi, z namenom izboljšanja in zagotavljanja doslednega izvajanja in upravljanja programa. Zagotovi tudi, da so vzpostavljeni ustrezni pogoji za učinkovito izmenjavo informacij med institucijami Unije, nacionalnimi agencijami ali drugimi organi in subjekti, ki izvajajo program, v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja.
9. Komisija [...] zagotovi, da so [...] informacijskotehnološki sistemi, potrebni za [...] izvajanje [...] [...] ciljev programa iz člena 3, [...] zlasti v okviru posrednega upravljanja, učinkoviti, stabilni in uporabniku prijazni. Program podpira razvoj, delovanje in vzdrževanje takih informacijskotehnoloških sistemov.

Člen 21

Neodvisni revizijski organ

1. Neodvisni revizijski organ:
 - a) ima potrebne strokovne kompetence za opravljanje revizij v javnem sektorju;
 - b) pri izvajanju svojih revizij zagotovi upoštevanje mednarodno sprejetih revizijskih standardov;
 - c) ni v nasprotju interesov, kar zadeva pravni subjekt, katerega del je nacionalna agencija; je pri svojem delovanju zlasti neodvisen od pravnega subjekta, katerega del je nacionalna agencija.
2. Neodvisni revizijski organ izda revizijsko mnenje o letni izjavi o upravljanju iz člena 158(1) Uredbe (EU, Euratom) 2024//2509. To mnenje je osnova za splošno zagotovilo v skladu s členom 127 navedene uredbe [...].
3. Neodvisni revizijski organ zagotavlja Komisiji in njenim predstavnikom ter Računskemu sodišču popoln dostop do vseh dokumentov in poročil, na katerih temelji revizijsko mnenje, ki ga izda v zvezi z letno izjavo nacionalne agencije o upravljanju.

Člen 22

Načela sistema kontrole

1. Komisija je odgovorna za nadzorne kontrole v zvezi z ukrepi in dejavnostmi programa, ki jih upravljajo nacionalne agencije. Komisija določi minimalne zahteve za kontrole, ki jih izvajata nacionalna agencija in neodvisni revizijski organ.
2. Nacionalna agencija je odgovorna za primarne kontrole upravičencev do nepovratnih sredstev za ukrepe, ki jih upravlja, kot je določeno v programih dela iz člena 15. Te kontrole dajo razumna zagotovila, da se dodeljena nepovratna sredstva uporabljajo za predvidene namene in v skladu z veljavnimi pravili Unije.
3. Glede finančnih sredstev programa, prenesenih na nacionalne agencije, Komisija zagotovi ustrezno koordinacijo svojih kontrol z nacionalnimi organi in nacionalnimi agencijami na podlagi načela enotne revizije in analize na podlagi tveganja.

[...]NASLOV IX

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

Člen 22a

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Odbor se lahko za obravnavo sektorskih vprašanj sestane v posebnih sestavah. Po potrebi so lahko v skladu z njegovim poslovnikom in na ad hoc osnovi na njegove sestanke povabljeni zunanji strokovnjaki, vključno s predstavniki socialnih partnerjev, in sicer v vlogi opazovalcev.
3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 23

Razveljavitev

Uredbi (EU) [...] 2021/817 in [...] (EU) [...] 2021/888 se razveljavita z učinkom od 1. januarja 2028.

Člen 24

Prehodne določbe

1. Ta uredba ne vpliva na nadaljevanje ali spremembo zadevnih ukrepov do njihovega zaključka v skladu z uredbama (EU) 2021/817 in (EU) 2021/888, ki se še naprej uporabljata za zadevne ukrepe do njihovega zaključka.
2. Finančna sredstva za program lahko krijejo tudi odhodke za tehnično in upravno pomoč, ki so potrebni za zagotovitev prehoda med programom in ukrepi, sprejetimi na podlagi Uredbe (EU) 2021/817 in Uredbe (EU) 2021/888.
3. Države članice na nacionalni ravni zagotovijo neoviran prehod med ukrepi, ki se izvajajo na podlagi uredb (EU) 2021/817 in (EU) 2021/888, ter ukrepi, ki se bodo izvajali v okviru tega programa.
4. Sklicevanje na evropsko prostovoljsko službo v pravnih aktih Unije se razume tako, da vključuje sklicevanje na prostovoljstvo na podlagi Uredbe (EU) št. 2021/888 in te uredbe.

Člen 25

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2028.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
predsednica

Za Svet
predsednik/predsednica
